EESTI PÄEVALEHT

ESTNISKA DAGBLADET

LAUPÄEVAL, 21. veebr. 1976 Nr. 13 (4103)

Vabariigi saatkond Berliinis Taani TV:s

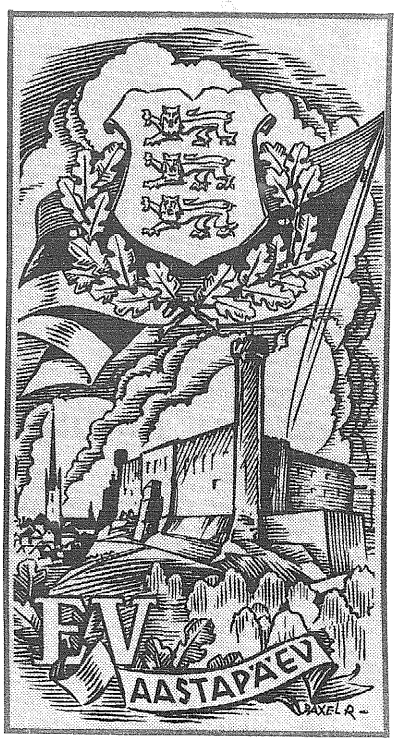
KOPENHAAGEN (EPL) — Taani televisioon andis 10. veebruaril edasi reportaazhi Lääne-Berliinist, kus reporter kõndis kunagiste välisesinduste jälgedel ja kirjeldas nende saatust sõjas ning pommitustes.

Selgus, et enamus nendest on pommitustes tehtud maatasa, kuna välissaatkondade piirkond Berliinis eriti tugevasti kannatas.

Reporter külastas m.h. Hildebrandstrassel asuvat endist Eesti Vabariigi saatkonda. Selgus, et praegu elavad hoones kaks saksa perekonda ja heldrikorral majavalitseja, üks vanem naisterahvas.

Kui reporter temalt küsis, kes on praegu selle maja omanik, siis paluti teda otse helistada ühele advokaadifirmale, kes võib vastuse anda.

Reporter konstateeris, et hoone on jätkuvalt elamiskõlbulik ja tuletas meelde, et pärast Ribbentorp-Molotovi pakti sõlmimist aastal 1939, kui N. Liit sai "õiguse" Hitleri õnnistusel Baltikumi neelamiseks, sulgesid natsivõimud Eesti Vabariigi saatkonna.

V. Kotsar ametisse Londoni saatkonda

Uppsalast asus Londoni endine E.V. Helsingi saatkonna sekretär ja konsul Valter Kotsar, et kaasa aidata E.V. Londoni saatkonna töös, kus vaja on diplomaatias kogenud inimest olukorras, kus Briti valitsus ei ole võimaldanud pärast saadiku, saatkonnanõuniku ja kantseleiülema surma uue diplomaatilise esindaja nimetamist. Eesti Vabariigi esindus USA-s on ajakrijandusele saatnud alljärgneva kommünikee:

— Alates 1974 a. novembri kuust on Londoni E.V. saatkonna asjaajamine pr. Anna Taru hoolduses. Kuna Briti valitsus ei ole võimaldanud uue Eesti diplomaatilise esindaja nimetamist Londoni, siis on kahjuks see koht ka jäänud täitmata.

Samal ajal nõuab saatkonna ametlik arhiiv ja saatkonna hoone järelvalvet ja üldist hooldamist, mida senini on suudetud teha koostöös E.V. Peakonsulaadiga New Yorgis.

Eesti Vabariigi esinduste tegevus viimase 35 aasta jooksul on olnud seotud erakorraliste raskustega, milledest asjaomased inimesed on üldiselt teadlikud. Iga asukohamaa valitsus määrab ise tingimused, milliste kohaselt Eesti esindused võivad neis maades töötada.

Järg lk. 7

Eesti Naisringi esinaine Meeri Mamberg mitmekesise kavaga pärastlõunale avasõna ütlemas (Foto Andres Loor).

Naisring oli koos Stokholmi E. Majas

Pühapäeval, 15. veebr. toimus Stockholmis Eesti Naisringi korraldusel mõnus pärastlõunane koosviibimine Eesti Majas, millest osa võttis ca 60 inimest.

Koosviibimise avas ja ütles tervituse esinaine Meeri Mamberg, millele järgnes mõnus jutlemine kaunilt kaetud kohvilaua ja kus kõlasid ühislaulud.

Eeskavalises osas esinesid noored, EKK viiulliõpilaste õpilased Alfred Pisukese juhatusel, esitades viimase poolt koostatud kavas muuhulgas potpurrii eesti rahvaviisidest.

Grupp rahvatantsijaid "Kassarist" esitas hoogsa põimiku meie rahvatantsudest rühmajuhi Udo Tohveri juhendusel.

Kõik osavõtjad jäid pakutavaga ülimalt rahule ja avaldati soovi, et selliseid kokkutulekuid korraldatakse sagedamini. (E).

Austraallaste luba Baltikumi konsulaatideks

CANBERRA (VES) — Austraalia valitsus on nüüd ametliku deklaratsiooniga kinnitanud eelmise sotsialistliku valitsuse Balti riikide N. Liidu külge liitmise tunnustamisotsuse tühistamist. Välisminister Andrew Peacock teatas, et Balti konsulaadid, mis Whitlami valitsuse korraldusel suleti (tegelikult oli Austraalias vaid Läti konsulaat) võivad oma tegevust jätkata.

Austraalia suursaadikule Moskvas saadeti teade, et ta hoidugu sõitmast Eestisse, Lätisse ja Leedusse, kuna selline külastus tähendaks nende riikide liigitamist N. Liidu osade hulka.

Teatavasti külastas Austraalia ambassador Moskvas Balti riike kohe selle järele kui eelmise peaministri Gough Whitlami otsusega Eesti, Läti ja Leedu tunnustati kuuluvateks N. Liidule.

Balti riikide N. Liidu poolt annekteerimise tunnustamine Austraalia valitsuse poolt põhjustas USA valitsuse teate kõigile USA-ga sõbralikes suhetes riikidele.

Järg lk. 7

Uppsala üliõpilaspidu

Uppsalas toimus hiljuti eesti üliõpilaskonna talvepidu.

Vasakult Mart Kikerpuu ja Toomas Niit (ees) laulavad, Manfred Strickman ja Toomas Voogand mängivad bajaani ja flööti.

EPL Laupäeval, 21. veebruaril

Vabaduspäev

Meie tähistame Eesti Vabariigi 58-ndat sünnipäeva. Pidulikes vormes, sest tegemist on eesti rahva kalleima ja suurima pühaga, mis tähistab eesti rahva ajaloo kõrgpunkti — iseseisvuse saavutamist, enesemääramist, vööraste mitu sajandit kestnud ikke maharaputamist. Ajalugu oli andnud eestlastele võimaluse näidata oma võimeid oma maa ja kodu ülesehitamisel nii kultuuriliselt ja majanduslikult, sest mõlemas osas olid koloniaalvõimud takistanud, paiguti orjastades ja maha tallates.

Ent visa eestlane elas üle. Visa usk tulevikku võimaldas kõigest ülesaamise, murdumatuse. Murdumatuse, mis aga uuesti on proovile pandud, seekord ajaloo kardetavaima kolonisaatori vastu võideldes, kes salakavalalt närib elujuuri ja tahab ära võtta meie identsust. Selleni ei osanud varasemad võörad võimud minna.

Eesti Vabariik oli samavõrdne teiste riikidega. Kuulus Rahvasteliitu, võistles olümpiamängudel, pidas tihedaid kultuurisidemeid, vahetas kaupu, hoidis oma piirid lahti nii omadele kui võörastele, sest see oli läänelise kultuuriga maa, kus oli vööras enesesse sulgumine ja isoleerumine. See oli lahtine tee kultuurisidemeteks, mis arenesid loomulikult ja ilma eriliste lepinguteta, mida tänapäeval nii vilkalt sõlmitakse demokraatiate ja diktatuuride vahel — selleks, et diktatuurid saaksid ka kultuuri arengut kontrollida ja vabu ideesid peatada. Eesti rahvas oli ennast määranud ja tema vabadus oli aktsepteeritud. Ka endise kolonisaatori Venemaa poolt, kes pärast võimuletulnud uue rezhiimi katset maa tagasivallutamiseks oli Tartus sunnitud alla kirjutama lubadusele "igaveseks ajaks" näpud eemal hoida Eesti Vabariigist ja eesti rahva vabadusest. Lubadus, mis oli võlts. Juba neli aastat hiljem tuli esimene Eesti iseseisvuse hävitamiskatse, 22 aastat hiljem saavutati eesmärk, seekord maadejagamise tulemusel natsi- ja kommunistlike diktatuuride vahel. Vägivald marssis üle piiride ja on kestnud 36 aastat.

Läänemaailmas räägitakse rohkem kui kunagi varem kolonialismi likvideerimisest, inimõiguste ja vabaduse eest võitlemisest. Kahjuks ainult lääne suunas. Kuna Eesti on idas, siis lääne südametunnistus selle koha pealt ei funktsioneeri. Siin on vaid vähe kriitikat Stalini inimeste ja rahvaste masslikvideerimistega loodud n.n. "sotsialistlikule ühiskonnale". Kummaline küll, et samal ajal kui ei unustata natsismi roimasid, mis varises koos Hitleriga, ei suudeta meelde tuletada kommunismi mitte vähem julmasid aktsioone inimeste ja tervete rahvaste vastu. Maailm on silmakirjalik: see, kes enam ei ole ohtlik, vajab nuhtlemist, see kes on oma võimu ja vägevuse tipul, on muutunud puutumatuks, selle roimad on kustutatud. Ja kui kogu maailmas on kolonialism likvideeritud, siis kardetud suurvõim võib edasi koloniseerida, ikestada ja orjastada.

Tänapäeva maailmas nõutakse julgust, et tõtt öitelda. Töde ei ole alati populaarne. Eriti kui see on suunatud võimsuse vastu. Sellepärast ei ole ka baltlaste vabadusvõitlus populaarne.

Kuid selle väsimatu koputus tuletab maailmale meelde tema südametunnistuse teeseldud ühesuunalisust. Ja see on täitnud oma otstarbe vähemalt selles osas, et ka pärast 36. aastat ei ole Balti probleem likvideerunud, anastaja ei ole saanud tunnustust, omandiõigust. Eesti Vabariik ei ole juriidiliselt kustunud ja kõik okupatsioonivõimu ponnistused tema diplomaatiliste esinduste kõrvaldamiseks ei ole õnnestunud. Helsingi ei kujunenud selleks suureks triumfiks, kuigi seal lubati vägivaldseid piire mitte vägivaldselt muuta. Aga omandiõigust, seda ei antud. Eesti rahva õigus oma maale ja enesemääramisele ei ole kõigele vaatamata kustunud ja sel on oma väärtus ühe rahva püsimise pingutustes.

Kui me inventeerime, siis oleme suutnud säilitada status quo Eesti olukorras välismaailmas. Sellel on siiski ka teatud mõju olukorrale kodumaal, sest okupatsiooniperemehed on hellad välismaailma kriitika vastu. Nad ajavad selle tõttu oma asju pikaldasemalt ja ettevaatlikumalt. Kui ühtrahvast kaitseb teise suurriigi opinioon ja rahvaesindus, siis ei jää see ka okupeerijal märkimata ja kajab vastu ka, kui just selle ikestatud rahva pärast teine riik valitsuste vahetusel võtab tarvitusele nii erakordse sammu kui eelmise valitsuse otsuse muutmine Eesti ikestuse tunnustamise osas. Need kaks opiniooni, avaldatud USA-st ja Austraaliast, ei jäänud mõjuta. Nagu seegi terav opinioon, mis tekkis okupatsiooni kättemaksuaktsioonides nende julgete eestlaste vastu, kes vahendasid eesti rahva õigusenõudlust läände ja Ühendatud Rahvaste organisatsioonile. Kuigi see rahvusvaheline foorum ise ei reageerinud, tekkis väljaspool teadmine, et midagi on korrast ära seal, kus enne sõda olid iseseisvad rahvad ja riigid, kes "kadusid ära".

Meie tegevus ei ole olnud asjata. Kuigi vabadust eesti rahvale veel kusagil ei paista, ei ole teda päriselt unustatud, ei ole ka ikestajad oma eesmärkides soovitud vabu käsi saavutanud. Ja kui meie siin vabaduses täidame Eesti Vabariigi aastapäeval saalid pidulikes vormides ja solidaarsuses meie maale ja rahvale, siis võime kindlad olla, et kodumaa rahvas täidab oma südamed vabaduse mõttega, kui nad küll päeva avalikult märkida ei saa.

KLA

Prof. Sten Karling avamas Haameri näitust Uppsalas.

Haameri näitus Uppsala muuseumis

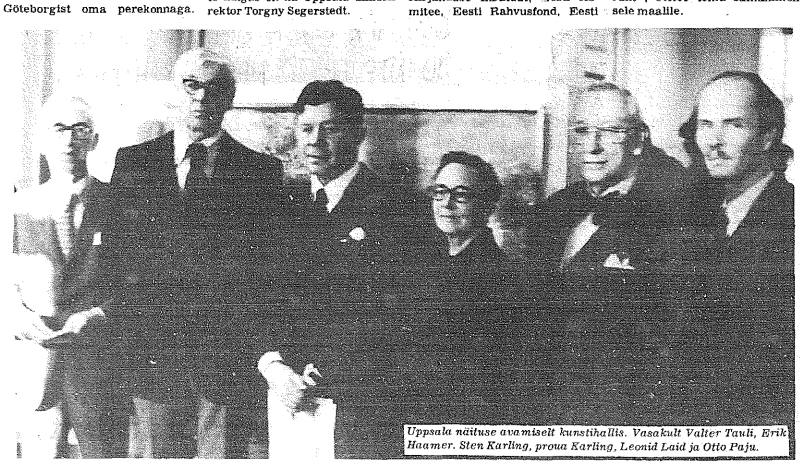
UPPSALA (EPL) — Uppsala kunsthall elas üle erilisett publikurikka kunstinäituse avamise — üle 200 inimese olid tulnud vaatama eestlaste tuntuima kunstniku Erik Haameri loomingu näitust. Peale Uppsala-eestlaskonna oli kohal ka rohkeid stockholmlasi.

Erik Haamer oli kohale tulnud Göteborgist oma perekonnaga. Kauaaegne eestlaste sõber, end. kunstiakadeemia sekretär ja Tartu ning Stockholmi ülikoolide kunstiprofessor Sten Karling pidas avakõne, tutvustades südamikult Erik Haamerit, tema loomingut ja isiklikke mälestusi kokkupuudetest kunstnikuga nii Eestis kui Rootsis. Pealtkuulajate hulgas oli ka Uppsala ülikooli rektor Torgny Segerstedt.

Peale Erik Haameri näituse avamist koosviibimisel Domtrappskällare ajaloolistes ruumides anti üle prof. Karlingule kingitus ning auaadress tema äsjase 70-a. sünnipäeva puhul.

Õnnitlesid Eesti Kultuuri Koondise kaudu järgmised organisatsioonid: Eesti Keele ja Kirjanduse Instituut, Eesti Komitee, Eesti Rahvusfond, Eesti Rahvusnõukogu, Eesti Teaduslik Selts Rootsis, EUS Põhjala ja Välismaine Eesti Kirjanike Liit ning sadakond eraisikut.

Tervituskõne pidas EKK esimees Leonid Laid, millele juubilar südamlikult vastas. Kingituseks oli Erik Haameri suureformaadiline joonistus "Tjörn runt", eeltöö tema samanimelisele maalile.

Uppsala näituse avamiselt kunstihallis. Vasakult Valter Tauli, Erik Haamer, Sten Karling, proua Karling, Leonid Laid ja Otto Paju.

Göteborgi Meeskoori kontsert ja ball

GÖTEBORG (EPL) — Göteborgi Eesti Meeskoori järjekordne kontsert toimub laupäeval, 6. märtsil Rõhsska Kunstkäsitöömuuseumi kuuldesaalis, Vasagatan 37-39. Kontsert algab kell 17.

Koori kavas on laululoomingut eesti klassikult — Türnpu'lt, Lätilt, Rütsingult, Võrgult ja teistelt. Kavas on ka üks laul norra klassik Edvard Griegilt.

Solistina on kaastegev Eva Tamulenas Kopenhaagenist. Teda saadab klaveril Sylvia Lembke Saksamaalt.

Konserdi andmine Rõhsska muuseumis on valitud õnnelikult. Muuseum asub linna tsentrumis ja selle lähedal peatuvad igast suunast saabuvad trammid. Auditoorium on igati esinduslik ja eeskujuliku akustikaga, kuid mahutab ainult ümmargusest 200-pealise publiku. Sellest tingituit on põhjust soovitada kohest pääsmete ostu, et mitte hilinedes ukse taha jääda.

Kontserdile järgnev ball leiab aset restorani "Odd Fellow" seltskondlikes ruumides, Vasagatan 9 — seega siis üsna Rõhsska muuseumi lähedal.

— — —

Eero Tarjus

N. Vene mikrofon USA-s

WASHINGTON (VED) — Salajased elektroonilised kuulamisaparaadid avastati 1973. a. Kongressihoones Esindajatekoja silkomiteede ülekuulamisruumis, kurjutab kolumnist Jack Anderson.

Eelmärgitud ruumi kasutas tavaliselt Esindajatekoja rahvusvaheliste suhete komitee. Jack Anderson ütleb, et kuulamisseadeldised avastas FBI ja tegi kindlaks, et nende juhtimed viivad N. Vene saatkonnahoonesse.

USA tervitus Eestile

Eesti Vabariigi aastapäeva puhul saabus E. V. esindajale Ernst Jaaksonile USA välisministri kohustetäitjalt Robert S. Ingersolilt järgmine ametlik tervitus:

Mul on heameel USA valitsuse ja rahva nimel Teile ja eesti rahvale lähetada tervitusi ja parimaid soove Eesti iseseisvuse väljakuulutamise viiekümnekahekssanda aastapäeval puhul.

Pühitsedes meie enda iseseisvuse kahesajast aastapäeva märgime me ukhusega seda vabaduse vaimu, mis on iseloomustav eesti rahvale. Meie imetleme tema jatkuvalt taotlusi vabaduse ja enesemääramise suunas ning tema pingutusi oma kultuurilise pärandi säilitamiseks.

— — —

Nurjunud põgenemine

TEL AVIV (VE) — Tel Avivi lennuvälja funktsionärid ütlevad, et ühe juutide grupi põgenemiskatse N. Liidust knaperdatud reisilennukiga ebaõnnestus, kuna neid jälitama saadetud jahilennukid sundisid lennukit taas maanduma.

Ei ole teada kui palju oli lennuki knaperdajaid. Saabunud informatsioonide kohaselt said nad surma.

USA-külaline EV. aktusel Stockholmis

Eesti Vabariigi aastapäeva aktusel pühapäeval, 22. jaanuaril Stockholmi Kontsertmajas esineb lühida sõnavõtuga ka tänavuste Baltimores toimuvate ülemaailmsete Eesti Päevade peakomitee esimees Kaljo Popp, kes saabus Stockholmi Esto -76 asjades organisatsioonidega läbi rääkima.

EESTI MAJA WALLING. 34-1

EV aastapäev Eesti Majas

Eesti Maja seltskondlikud ruumid on Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamise puhul pühapäeval, 22. veebruaril avatud kell 12-17. Kohvilaud ja kerge toit. Teretulemast Eesti Majja!

Eestist läände

Rootsis külastasid sugulasi Ilmo ja Jaan Saulep. Sugulase matusel oli Anna Vahik.

Austraallas viibis õe juures Klaudis Vellet, Lääne-Saksamaal sugulaste juures Heinz Villi Freiberg, Kaljo ja Mare Räästas. Ema matusel oli Uno Kivik.

EESTI PÄEVALEHT

Eestiska Dagbladet

Peatoimetaja Juhan Kokja
Vastutav väljaandja (ansv. utg.) Arvi Moor

Toimetus ja talitus: EESTI MAJAS Stockholmis: Wallingatan 32, I tr. Postiaadress: Box 667 101 29 Stockholm 1 Telefon 21 84 46

Toimetaja Eskilstunas Jüri Aus Aadr. Eesti Päevaleht, Box 120, 631 02 Eskilstuna, tel. 016/14 77 72

Tellimispostgiro nr. 15 67 70-0

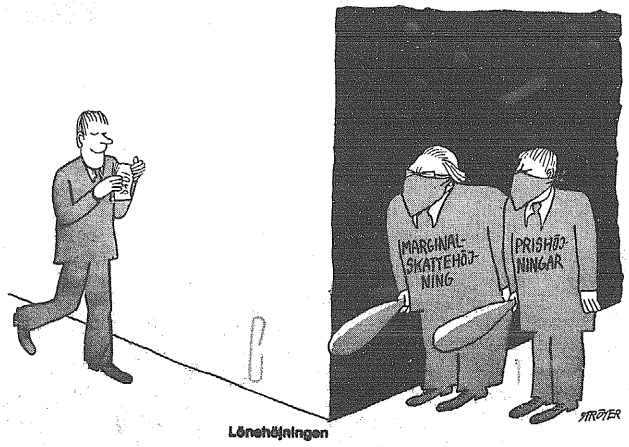
Kuulutusarvete postgiro 60 59 00-0.

Eesti Päevaleht Förlags AB, Stockholm

Tellimishinnad:
Aasta ..... kr. 215:—
Termin (4 kuud) ... kr. 78:—
Kuu ..... kr. 21:—

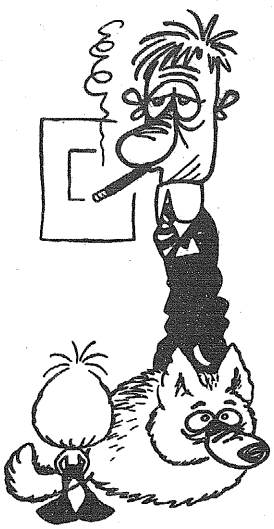
Väljaandja EESTI PÄEVALEHT FÖRLAGS AB

Trükkija: Eskilstuna-Kurirens Tryckeri AB Eskilstuna 1976

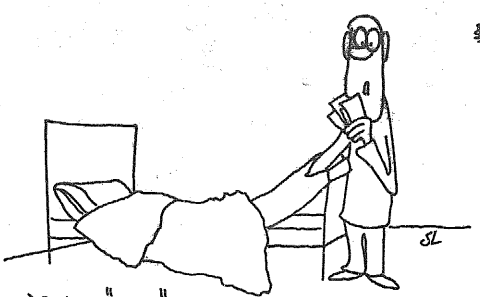

Lönehöjningen

– Så klart att jag vet vad en krona är värd i dag, farsan. Det är därför jag ber om fem.

DEN HÄR JÄKLA MADRASSEN HAR JU INTE HÄNGT MED I INFLATIONEN!

... allvarligt talat

Inflationen i Sverige är inte längre ett beskediigt skönhetsfel på en i övrigt frisk och sund ekonomi. Den är en sjukdom med allvarliga återverkningar för hela vårt samhälle.

Inflationen är socialt orättfärdig. Den stimulerar spekulation på bekostnad av samhällsnödvändigt sparande. Den urholkar sociala reformer, försvagar företagen, skapar arbetslöshet.

Inflationens spiral-trappa

Inflationen har många orsaker.

Den främsta anledningen till dagens svenska inflation är att lönekostnaderna har stigit snabbare än produktiviteten.

Företagen måste höja sina priser för att kunna betala högre löner och sociala kostnader. Löneökningarna leder till prisökningar som leder till löneökningar som leder till ...

Fler men mindre värda

Inflation betyder att pengarna blir fler men mindre värda. Högre standard får vi endast om vi producerar mer.

Inflationen – en samhällsfara

Många länder upplever idag allvarliga kriser med stor arbetslöshet och ekonomisk tillbakagång. Inflationen är ofta en huvudorsak. För att klara av sysselsättningen måste man börja med att bekämpa inflationen.

Överdrift?

Vi är medvetna om att många kommer att säga att vi överdriver. Så farlig är inte inflationen. Och när arbetsgivarna talar om att hejda inflationen – är det inte den gamla vanliga klagosången inför en avtalsrörelse?

Visst vill SAF motverka inflationsdrivande lönekrav men det är sannerligen inte ett ensidigt arbetsgivarintresse att slå vakt om penningvärdet.

Samverkan

Inflationen är idag ett allvarligt samhällsproblem vars bekämpande kräver samverkan på bred front. Därför informerar SAF under februari och mars genom utställningar, broschyrer och annonser om inflationen.

Inflationen är inte oundviklig. Den kan bekämpas om vi rättar munnen efter matsäcken, inte tar ut större förmåner än vi har råd till.

Hur det ska gå i Sverige bestämmer vi själva. Du kan påverka genom att sätta dig in i sakfrågorna och göra din röst hörd.

Bekämpa inflationen

SAF Svenska Arbetsgivareföreningen

Montreali Eesti Naisselts Kanadas korraldas kirjandusõhtu, kus esinesid (vasakult) Helle Vaus (deklameeris), kirjanik Hannes Oja (kõneles), Tanni Pill (Naisseltsi esinaine, kes avas õhtu) ja Hilja Teose (kandis ette Suitsu murdeluuletuse).

Liikumine ja võimlemine hädavajalikud ka vanale

LUND (EPL) – Võimlemise ja liikumise tähtsusest vanemas eas kõneles oma ettekandes Elise Pommer Lundi-Malmö eesti Pensionäride Ühingu esimesel uue-aasta kokkutulekul Eesti Majas, Lundis. Referent on sellel alal saanud kodumaal erihariduse: ta lõpetas 1928. Tartu ülikooli arsteteaduskonna Kehakasvatuse Instituudi esimeses lennus. Kohapeal on ta agaraks eesti seltskonnategelaseks, olles muude hulgas skautliku kaljukünka-Salme lipkonnajuhiks alates 1958 ja gaideriks.

Kehakultuur on olulisemaid eluavaldusliikke tegureid, märkis kõneleja. See on tervist tugevdav ja eluiga pikendav abinõu. Kehaline tugevus suurendab vastupanu võimet haigustele. Spordi ja võimlemise abil kasvatatakse raudset tahet, vastupidavust, püsivust ja visadust. Kehakasvatus ja sport arendab ausameelset, vastutustundelikku ja elujaatavat noorust. See karastab nii keha kui vaimu.

Juba loodusrahvad tundis dkehalisi harjutusi. Ka meie esivanemad harrastasid killamängudel ja kokkutulekutel meelelahutuslikke kehalisi harjutusi: vägikaika vedamist, kivi heitmist, jõukatsumist jne. Ka Kalevipojas esineb vihjeid ja märkmeid meie esiisade erakordsest füüsilisest jõust ning imetlusväärsetest vägitegudest. Vanade kultuurrahvaste juures olid kehalisel kasvatusel ka tervishoidlikud eesmärgid, et kasvatada tublit noorust ja sõjamehi ning tõsta rahva tervishoidu. Arvati, et vaimseks arenguks on tarvilik kehaline tervis, värskus, jõud ja osavus.

Kehalise kasvatuse ja tervishoiu viljelemisel on aegade jooksul saavutatud tähelepandavaid tulemusi. Eesti iseseisvuse ajal töid meie sportlased Eesti nimele suurt au ja kuulsust. Nad viisid väheste aastate jooksul Eesti tunnustust leidnud spordimaaks. Pöördelise tähtsusega olid Ernst Idla poolt korraldatud kursused sportlastele ja nende juhtidele sihtvõimlemise alal. Hakati

Elise Pommer kõneles liikumisest ja võimlemisest vanemas eas.

võimlemise tähtsust spordis õieti hindama nähtud tulemuste tõttu.

Võimlemine on inimkonna füüsilise heaolu aluseks. Seliel alal jõuti iseseisvas Eestis väljapaistvate tulemusteni. Seda meenutavad võimlemise massdemonstratsioonid suurtel Eesti Mängudel 1934 ja 1939. Eesti võimlemise arengus omavad hinnatavaid teeneid Tartu ülikooli Kehalise Kasvatuse Instituudi lõpetanud õpilased ja eriliseit Ernst Idla. Tema moodsa võimlemise eliitrühmad, eriti naisvõimlejad, omavad laialdast tunnustust. Samuti Rootsi osas Leida Leesmendi Malmötüdrukud. Võimlemise tase tõusis kiiresti Eestis ja see kujunes massispordiks.

Ka vanemate inimeste juures on vajalik võitlus tervise ning töövõime säilitamise eest. Vanemiise protsess on omane igale elusorganismile. See on pikaldane protsess. Võimlemine aitab pidurdada vanadusmuudatusi lihastes ja liigetes, vereringe paraneb ja südame töövõime suureneb, samuti ka hingamiselundite tegevus. Kehalised harjutused mõjutavad närvisüsteemi elustavalt, aktiviseerivad seedeelundite tööd, soodustavad liigete paenduvust ja arendavad lihaste tugevust ning elastsust.

Parimaks vahendiks on kehaline liikumine. Kehakultuuriga tegelev inimene tõuseb palju kergemalt neljandele-viiendale korrusele kui alaliselt toas istuja. Ka tants, rahvatants ja laulumängud on vanemas eas soodsaks liikumise ja kehalise kasvatuse vahendiks. Aga mitmed laialdaselt levinud kahjulikud harjumused, nagu suitsetamine, alkoholisete jookide liigtarvitamine ja uuemal ajal narkootika on eluiga lühendavad.

Enneaegse vananemise otseseks põhjuseks on sisemised ja liigeste haigused, mis kurnavad keha. Kahakultuuri ja füüsilise tööga tegelevad inimised kannatavad vähem liigestehaiguste all. Samuti on oluline organismi vajadust rahuldav toit. Moodne arstiteadus, näiteks, märgib, et üleliigselt tarvitatud suhkur võib kujuneda ohuks inimese tervisele, soodustades mitmesuguseid haigusi. Suhkur, mis ei muutu inimkehas energiaks, läheb rasvaks. See suurendab aga kehakeelu, mis omakorda ohustab südame tegevust, Kõige tervislikumaks suhkru vormiks peetakse mett, mis siseldab kõiki organismile vajalikke mineraale ja on tuntud vanaste ajast ravivahendina: rahustab närve, annab heaune ja on abiks mitme häda puhul.

Suhkrut ja maiustusi tuleb tarvitada seetõttu mõõdukalt ja rahuldada organismi rohkem puu ning juurviljaga, mis sisaldavad suhkrut loodusliikul kujul. Vitamiinid on toitollused, mis ei anna kaloreid, aga mis vajaliikud organismile. Need esinevad toitainetes aga valmistatakse ka keemilisel-sünteetilisel teel. Toit olgu mitmekesine ja selle hulk mõõdukas. Talvekuude toidusedelis on olulused köögiviljad, nagu porgand, kaalikas, kapsas, kurk, salat jne. See sisaldagu võimalikult palju rohelist, nagu tilli, peterseli, murulauku, sibalut, salatit jne. Süüa tuleb aeglaselt ja heas meeleolus, ilma körvaltegevuseta, nagu ajalehe lugemine, siis on see kasulik organismile.

Üheks tingimuseks edukaks võitluseks pealetungiva vanadusega on jõukohane töö, mis aktiviseerib ja säilitab täisväärtuslikuna vanemat inimest. Elul peab olema sisu, mõte ja siht. Vanema inimese vaimne töö on edukas, kui see reeglipäraselt vaheldub küllaldase puhkusega.

Organismi kohanemisvõimet ja vastupidavust nii füüsilisele kui hingelisele pingele on võimalik harjutada. Heaks vahendiks on keha karastamine õhu, vee ja päikesega. On hea jalutamine. Päikesekiirtel on tervislik ja raviv mõju. Aga on inimesi, kes ei tohi üldse võtta päikest kas naha-, kopsu- või muude haiguste tõttu. Kõige soovitavam aeg päikese võtmiseks on enne kella 10-t hommikul ja pärast kella 15-t p. l. Tuleb alata 10–15 minuti kestvusega ja soovitav eriti liikudes. Lainetus, vee vi-vendamine ja liiv suurendavad päikese kiirte mõju tunduvalt. Vanemad inimesed pruunistuvad aeglasemalt. Suplemisel teha rohkem liigutusi. Samuti on hea organismile saunus käimine igas eluteas.

Vanemas eas on raskusi unega. Seda aitavad parandada kehalised harjutused, jalutuskäigud värskes õhus ja võimlemine. Samuti on soovitav tenniisemäng, söudmine, ujumine, jalgratassõit, talisport, käimine jne. Kõik see pikendab inimese eluiga ja vabastab ta haigustest, mis kaasnevad vanadusega. Tuleb aga hoiduda liig väsitavusest. Haiguse puhul tuleb lõpetada harjutamine, et mitte pingutada haigeid liikmeid.

Pensionäri ikka jõudes tuleb leida senise töö asemele uus kindel elurütm ja tegevus. Selleks võib olla alatöö, kalastamine, taimeteadus, jalutuskäigud, vaimsete huvide rahuldamine jne. Hea on lahkuda bussist mõni peatus varem, et kõndida õlejääv kodutee. Kokkuvõtteks võime öelda, et enneaegse vananemise vältimiseks on parimaks abinõuks õieti korraldatud füüsiline ja vaimne töö, otstarbekas toit parajal määral, kehakultuuri harrastamine ja isikliku hügieeni nõuete täitmine.

OSVALD VIIRSOO

Pensionärid ja võimlemine

LUND, (EPL) – Lundi-Malmö eesti Pensionäride Ühing pidas oma esimese käesoleva aasta kokkutuleku sellest rohkearvulisel osavõtul Lundis, Eesti Majas. Järjekordse ettekande pidas kehakasvatuse pedagoog ja gaider Elise Pommer, kes kõneles huvitavasi ainel "Võimlemise liikluse tähtsus vanemas eas". Peale lühirääkimisi ja Ühingu tegevuse puntvuste kinnituste arutelemist istuti tihises kohvilauas.

Kokkutuleku avas Ühingu esimees August Mõttus, kes tervitas kohalolijaid. Eelmise koosoleku protokolli kandis ette sekretär Meeta Kalmet, mis kinnitati. Edasi arutati tälendavat tegevuskava ja otsustati korraldada eeloleval aastal ühesõidud liigete paenduvust ja arendavad lihaste tugevust ning elastsust.

Parimaks vahendiks on kehaline liikumine. Kehakultuuriga tegelev inimene tõuseb palju kergemalt neljandele-viiendale korrusele kui alaliselt toas istuja. Ka tants, rahvatants ja laulumängud on vanemas eas soodsaks liikumise ja kehalise kasvatuse vahendiks. Aga mitmed laialdaselt levinud kahjulikud harjumused, nagu suitsetamine, alkoholisete jookide liigtarvitamine ja uuemal ajal narkootika on eluiga lühendavad.

Enneaegse vananemise otseseks põhjuseks on sisemised ja liigeste haigused, mis kurnavad keha. Kahakultuuri ja füüsilise tööga tegelevad inimised kannatavad vähem liigestehaiguste all. Samuti on oluline organismi vajadust rahuldav toit. Moodne arstiteadus, näiteks, märgib, et üleliigselt tarvitatud suhkur võib kujuneda ohuks inimese tervisele, soodustades mitmesuguseid haigusi. Suhkur, mis ei muutu inimkehas energiaks, läheb rasvaks. See suurendab aga kehakeelu, mis omakorda ohustab südame tegevust, Kõige tervislikumaks suhkru vormiks peetakse mett, mis siseldab kõiki organismile vajalikke mineraale ja on tuntud vanaste ajast ravivahendina: rahustab närve, annab heaune ja on abiks mitme häda puhul.

Suhkrut ja maiustusi tuleb tarvitada seetõttu mõõdukalt ja rahuldada organismi rohkem puu ning juurviljaga, mis sisaldavad suhkrut loodusliikul kujul. Vitamiinid on toitollused, mis ei anna kaloreid, aga mis vajaliikud organismile. Need esinevad toitainetes aga valmistatakse ka keemilisel-sünteetilisel teel. Toit olgu mitmekesine ja selle hulk mõõdukas. Talvekuude toidusedelis on olulused köögiviljad, nagu porgand, kaalikas, kapsas, kurk, salat jne. See sisaldagu võimalikult palju rohelist, nagu tilli, peterseli, murulauku, sibalut, salatit jne. Süüa tuleb aeglaselt ja heas meeleolus, ilma körvaltegevuseta, nagu ajalehe lugemine, siis on see kasulik organismile.

Üheks tingimuseks edukaks võitluseks pealetungiva vanadusega on jõukohane töö, mis aktiviseerib ja säilitab täisväärtuslikuna vanemat inimest. Elul peab olema sisu, mõte ja siht. Vanema inimese vaimne töö on edukas, kui see reeglipäraselt vaheldub küllaldase puhkusega.

Organismi kohanemisvõimet ja vastupidavust nii füüsilisele kui hingelisele pingele on võimalik harjutada. Heaks vahendiks on keha karastamine õhu, vee ja päikesega. On hea jalutamine. Päikesekiirtel on tervislik ja raviv mõju. Aga on inimesi, kes ei tohi üldse võtta päikest kas naha-, kopsu- või muude haiguste tõttu. Kõige soovitavam aeg päikese võtmiseks on enne kella 10-t hommikul ja pärast kella 15-t p. l. Tuleb alata 10–15 minuti kestvusega ja soovitav eriti liikudes. Lainetus, vee vi-vendamine ja liiv suurendavad päikese kiirte mõju tunduvalt. Vanemad inimesed pruunistuvad aeglasemalt. Suplemisel teha rohkem liigutusi. Samuti on hea organismile saunus käimine igas eluteas.

Vanemas eas on raskusi unega. Seda aitavad parandada kehalised harjutused, jalutuskäigud värskes õhus ja võimlemine. Samuti on soovitav tenniisemäng, söudmine, ujumine, jalgratassõit, talisport, käimine jne. Kõik see pikendab inimese eluiga ja vabastab ta haigustest, mis kaasnevad vanadusega. Tuleb aga hoiduda liig väsitavusest. Haiguse puhul tuleb lõpetada harjutamine, et mitte pingutada haigeid liikmeid.

Pensionäri ikka jõudes tuleb leida senise töö asemele uus kindel elurütm ja tegevus. Selleks võib olla alatöö, kalastamine, taimeteadus, jalutuskäigud, vaimsete huvide rahuldamine jne. Hea on lahkuda bussist mõni peatus varem, et kõndida õlejääv kodutee. Kokkuvõtteks võime öelda, et enneaegse vananemise vältimiseks on parimaks abinõuks õieti korraldatud füüsiline ja vaimne töö, otstarbekas toit parajal määral, kehakultuuri harrastamine ja isikliku hügieeni nõuete täitmine.

OSVALD VIIRSOO

Stockholmi ürituste kalender

Laup., 21. veebr. kl. 14.00, Eesti raamatu valiknäituse avamine Eesti Majas Eesti Raamatuaasta Rootsi Komitee korraldusel.

Pühap., 22. veebr. kl. 14.00, Eesti Vabariigi 58. aastapäeva pidulik aktus Kontsertmaja suures saalis.

Neljap., 26. veebr. kl. 17.30, E. Teaduskiu Seltsi Rootsis korraldusel ettekande koosolek Eesti Komitee ruumides. Kõneleb prof. G. Ränk.

Laup., 6. märts. kl. 18.00, Valimulik lauluõhtu Eesti Majas E. Nelipühi Kirku korraldusel.

Laup., 20. märts. kl. 19.00, E. Kultuuri Koondise ja Eesti Naiskoori korraldusel Raamatuaasta ball hotell Strandi piduruumides.

Laup., 27. märts. kl. 18.00, Eesti Arstide Seltsi Rootsis kevadpidu Svenska Läkarsällskapeti ruumides.

Pühap., 28. märts. kl. 14.00, Eesti Algkooli kevadpidu Skanstulli gümnaasiumi aulas, Bohusgat. 24-26. Eeskava algus kl. 15.30.

Laup., 3. apr. kl. 20.00, pühap., 4. apr. kl. 14.00 ja kl. 20.00, Pinna Stuudio teatrietendused Södra Teatri Kägelbana saalis. Esitatakse Mägi "Neli paari".

Laup., 24. apr. kl. 10.00—16.00, E. Komitee Asemikekogu koosolek Eesti Majas.

Pühap., 25. apr. kl. 16.00, Esinduse Naisringi moedemonstratsioon Eesti Majas.

Pühap., 24. okt. kl. 16.00, "Triinu" aastapäeva koosviibimine.

Laup., 30. okt. Sihtasutus Ühisabi juubelipidu.

J.F. Kennedy naistelood

WASHINGTON (VES) – Kolumnist Jack Anderson kirjutab ühes oma viimases artiklis, et John ja Robert Kennedyd olid suured seelikukütid ja et nende armuelu kohta oli FBI-l omaette kaustad. President Kennedy oli teadnud nende kaustade olemasolust ja ta oli katsunud FBI ülem J. Edgar Hooveriga hästi läbi saada. Kui John Kennedy valiti presidendiks, olevat ta kohe telefoneerinud Hooverile ja palunud teda FBI ülema kohale edasi jääda.

John Kennedyt oli FBI jälginud juba 1941 kui ta oli mereväeleitnandina teenistuses Charlestonis, Põhja-Karoliinas. FBI andmetel John sattunud ühe võluva saksa naisspiooni võrku. Kas John sellele hotellitubades mingit sõjasaladust räägkis või mitte, pole selgunud

Senaatorina olnud John Kennedyl nii palju armuhuteid, et tema sekretär Eveiyn Lincoln pidanud nende kohta "raamatut" ja leppinud kokku kohtamiste aja suhtes. 1960 presidendivalimiste ajal Kennedy oli olnud nii ülepingutatud, et parteisõbrad arranzheerinud talle "romantiilise kohtamise" ühe kaunitariga. Kennedy lahkunud koosolekult ettekäändega, et ta tahab riideid vahetada, istunud siis aga autosse ja kihutanud New Yorgi Plaza hotelli, millel numbritoas teda tütarlaps oodanud.

Kui Kennedy kolis Valgesse Majja, olevat "mõned tütarlapsed" talle järgnenud. Kui Jacqueline oli olnud kodust ära, olevat Kennedy käinud alasti tütarlastega basseinis ujumas.

Rannet Pariisis

Nõukogude Eesti kirjanik Egon Rannet, kes mõni aeg tagasi "uuris" Rootsi eestlasi ja siin tähelepanu äratas oma tegutsemistega, kerkis möödunud aasta lõpupoolel üles Pariisis, kus ta otsis samuti üles eestlasi, nagu selgub Pariisi-eestlaste bülletäänist.

Ka kinomehed, kaks tükki, käinud seal ja näidanud m.h. filmi Kihnu saarest. "Väga poeetiline, huvitavad värvikombinatsioonid, kuid rohkem amatöörfilm", konstateerib bülletään.

Stipendium Tubinale

Musikaliska Akademin jagas rootsi helilloojatele töö- ja reisistipendiumeid. Niinimetatud suure tööstipendiumi saajate hulgas oli ka eesti helilooja Eduard Tubin Stockholmist.

Valiunas Balti maailmanõukogu uueks esimeheks

NEW YORK (VES) – Balti Maailmanõukogu täiskogu pidas mööd, neljap., 15. jaan. NY Eesti Majas oma koosoleku, millel maailmanõukogu töö juhtimine rotatsiooni korras üle läks leedulastele. Leedu delegatsiooni esimeheks on dr. J. Valiunas, kuigi ta möödunud aasta lõpul teatas soovist tagasi tõmbuda aktiivsest poliitilisest võitlustegevusest. Tema edasijäämine leedu delegatsiooni juhi kohale on suureks plussiks ka Balti Maailmanõukogu tööle.

Valiunas oli üks selle olulise koostööorgani ellukutsumise algatajaks üle 3 a. tagasi. Ta võttis isiklikult juhtivalt osa kahel aastal, 1974 ja 1975, Helsingis toimunud aktiivseist väljaastumisist Balti vabariikide huvides ja on kompromissita jatkanud balti rahvaste vabadusvõitlust ning ühiste aktsioonide koordineerimist. Seepärast võeti tema edasijäämise teade esimehena vastu eesti ja läti delegatsioonide poolt sügava rahuldustundega.

Koosoleku avas senine Balti Maailmanõukogu esimees Uldis Grava, esinedes ka aruandega tegevusest eelmisel aastal, mil maailmanõukogu tööd juhtisid lätlased. Grava, kes senini juhtis läti delegatsiooni maailmanõukogus, asendub edaspidi prof. Daumans Haznerga, kes samuti hästi tuntud eestlaste kui ka leedulaste ringkonnis. Grava on isiklike töökohustuste tõttu nii seotud, et peab maailmanõukogu tööst kõrvale jäämа arvatavasti aastapäevadeks, mida kahetsusega märgiti.

Balti Maailmanõukogu uude juhatusse kuuluvad peale esimehe leeduiaste poolt Anthony Sabalis ja laekurina Aljas Videckas ja aseesimehena Jurgis Valaitis. Peale nende kuuluvad juhatusse veel eesti ja läti delegatsioonide esindajad.

Dr. Juozas Valiunas

Koosolekul kuulati ära aruanded tegevuse kohta kõigilt kolmelt rahvusgrupilt. Eesti-poolse aruande esitas Ilmar Pleer, keda täiendasid mag. Juhan Simonson j.t.

Pikemalt oldi koosolekul kõne all tegevuskavalised küsimused ja sammud, mis vajavad koordineerimist. Osa neist on möödunud tegevusaastal alustatud ja vajavad edasiviimist. Üldse oli möödunud tegevusaasta väga pingerikas, samal ajal aga ka küllalt tulemusilk. Näiteks vajasid ühe ülesandena koordineerimist sammud seoses Baltikumi anneksiooni mittetunnustamisega USA Kongressi poolt, milles saavutati ajalooline tulemus.

Koosolekust võtsid Ü.E. Keskkõukogu esindajaina osa veel Anderson, Vallaste, Raudsepp ja Saar.

• Mis juhtus

MÄSS NIGEERIAS SURUTI MAHA

Endises Inglaste koloonias Nigeerias toimus mässukatse noorte revolutsioonilise meelsusega ohvitseride poolt, mis aga valitsuse poolt maha suruti. Liigub kuuldusi, et riigi pea kindral Mrtala Muhammed mässuliste poolt maha lasti kui ta autoga oma ametiruumidesse sõitis. Teda tulistatud teisest autost.

"HAIGLAHAIGUS" UURIMISEL

213 opereeritut 2827-st Linköpingi haiglas said haavainfektsiooni, mis venitas paranemist, konstateerib oma doktori-uurimistöös Lars Bröte, kelle väitekiri käsitleb nn. "haigla-haigust", mis viimastel aastatel on tektanud eriiist muret haiglatele ja patsientidele.

Bröte uurimus kattis 14 kuulist perioodi aastatel 1971/72. Infektsioonid venitasid keskmiselt paranemist 9 päeva. Need tekivad peamiselt bakterite satumisega haava operatsiooni ajal. Uurija teeb ettepaneku muuta operatsioonimeetodeid, lühendada opereeritava haiglas viibimist enne operatsiooni ja haavade meditsineerimist operatsiooni ajal.

MAAVÄRIN JÄTKUB GUATEMALAS

Guatemalas Kesk-Ameerikas on maavärin mille järelтõukeid on tunda olnud veel nädal hiljem, nõudnud umbes 20.000 inimohvrit. Linnades ja küladeс on tuhanded hooned varisenud.

ROOTSI OOTAB KUUBA-ÄRISID

Riigipäeval lükkasid peaminister Palme ja välisminister Anderson tagasi nõudmised, et Rootsi peaks revideerima oma abistamisprogrammi Kuubale, kuna see oma väeosad on saatnud teisele mandrile, Aafrikasse sõda pidama. Juhuslikud välispoliitilised muudatused et tohi ablandmist segada, leidsid valitsuse esindajad, kes aga kinnitasid, et nad sõjapidamist Angoolas ei poolda.

Nädalavahetuselel lendas Havannasse 18-liikmeline rootsi kaubandusdelegatsioon kaubandusministri Lidbomiga eesotsas ärisidemeid Kuubaga süvendama. Alfa-Laval ja Esselte direktorid kuulusid ministri delegatsiooni. Kuna suhkru hind on tõusnud, siis loetakse Kuubat praegu ostujõulisimaks Lõuna-Ameerika maadest. Kuigi ta Rootsilt saab arengumaa toetust.

NIXON MAO KÜLALISEKS

Hiina uueks peaministriks Tshu En-Lai asemele, kes suri, nimetati Hua Kuo-Feng, senine Julgeolekuminister. Samal ajal on seinalehtedes hakatud tunglma kallale Tshu En-Lai asetäitjale Teng Hsiao-Pingile, kes esimese ülesandeid täitis kogu haiguse aja. Riigijuht Mao Tse-Tung on üliatanud maailma sellega, et ta USA ekspresidendi Nixoni koos abikaasaga kutsus 21. veebruariks Pekingisse isiklliku külalisena kui suur riigimees. Washingtonis on president Ford irriteeritud hiinlaste sammust, kuna see tundub kriitikana praeguse USA administratsiooni vastu.

Kohaliku elu

BORÅS

EV aastapäev

Eesti Vabariigi aastapäeva tähistamine toimub Caroli kog. majas 22. veebr. kl. 15 varem väljakulutatud kavaga. Koosviibimine kohvilauas. Sissepääs tasuta.

BORÅS

Eelteade

Borási Eesti Naisringi korralduse toimub laupäeval, 20. märtsil. kl. 17 KFUM mugavates ruumides, Stiregatan 54, koosviibimine. Ajavälte- ja tantsumuusika eest hoolitsevad pillimehed Göteborgist. Tälendavalt edaspidi.

STOCKHOLM

Pensionäride kokkutulek

Pensionäride ühingu liikmete kokkutulek toimub teisipäeval, 2. märtsil kl. 13 Eesti Majas, Walling. 34. Marie Kalbek kannab ette humoreske. Osa võtta soovijatel on registr. vajalik hiljemalt reedel, 27. veebr. tel. 38 68 60, 81 53 73 või 26 58 22.

Läbimüüdud

GEISLINGEN (ER) – Andres Küngi Eestit käsitleva teose saksakeelne tõlge "Estland zum Beispiel" on Saksamaal äratanud suurt huvi ja kirjastusel Verlag Seewald on trükk täielikult lõppenud.

JÕESÕIT JÄTKUB

August Mälk: Peale päevapööret. Mõtteid ja mälestusi. Eesti Kirjanike Kooperatiiv. Lund, 1976.

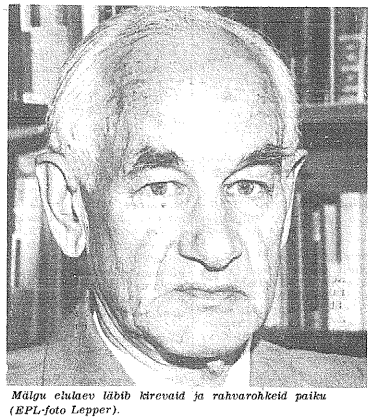
Mälestuste esimese köite ("Hommikust keskpäevani", 1972) avasõnas võrdleb Mälk oma elukulgu, minekut läbi aja, jõesõiduga, kahel pool alati vahelduvad kaldapildid, laeva liikumine kord sujuvam, kord pidurdatum, taevas laeva kohal kord päikesepaistelnne, kord pilvine ja vihma rabistav.

Kui jälgida seda võrdlust ka mälestuste käesolevas köites, siis peab nentima, et laev läbib nüüd väga värvi- ja rahvarohkeid paiku, jõgi on mõnigi kord põhjast salakaval ja kärestikuline, hoiatusmärgid ei ole alati kohal.

1937. a. kevadel oli Mälk valitud Lääne-Saaremaa rahvasaadikuks Rahvuskogusse ja sellele järgnevalt Riigikogusse. Ta kavatses oma aega ja asupaika jagada Tallinna ja Lõmanda vahel Saaremaal, kus ta abikaasa oli koolõpetajaks. Elu näis ettepoole enam-vähem selge olevat. Hea rahu ja eduga kirjutatud romaan "Taeva palge all" oli parajasti valmis saanud. Võis alustada uut tööd. Aga sama aasta sügisel tuli ootamatus: riigivanem Konstantin Päts on kinkinud August Mälgule kirjanikuautasuks Öismaa rabasse ehitatud Lagle talu Rocca al Mare kandis Tallinna lähedal. 1938. a. kevadel asus Mälk sinna elama, perekond järgnes juunis.

See tunnustuse ja austuse avaldus äratas suurt tähelepanu. Ei saa tagantjärelegi olla imestamata selle kingituse üle. Teha kirjanikust talupereemees ja maaharija! Ja oldi Mälgul nüüd käed tööd ja pea mõtteid ning muret täis. Lagle oma suurejooneliste hoonetega asus lagedal väljal, mis kodutalu põliste õuepuudega harjunule pidi tunduma kõledana. Kolme ja poole hektarine krunt oli viljatu rabamaa. Ega midagi, Mälk ja ta abikaasa hakkasid talu pidama, palgalist abi tuli muidugi ka võtta. Istutati puid ja põõsaid ja liili, veeti põlluväetist, muretseti loomi — kanu, lehm, põrsas, koer. Mõne aasta pärast hakkas küll kõik haljendama, õitsema ja vilja kandma, aga kirjanikutööga ei saanud Mälk kuigi palju tegelda, ehk küll tal oli uhke töötuba, mille sisustus (nii nagu maja alakorral üldse) oli ka riigivanema (siis küll juba presidendi) poolt kingitud. Ei olnud rahulikku meelt asuda pikema teose juurde, liiga palju tuli tegelda kõige väisega, sisemine tasakaal oli ära. Ta kirjutas lühemaid asju, novellikogu "Mere tuultes", paar näidendit, romaani "Kivid tules". Suurem töö, romaan "Hea sadam", ilmus alles a. 1942.

Ka Riigikogus olek takistas kirjanikutööd, viitis aega ja kõlustas. Saadav palk oli muidugi vajalik Lagle majandamiseks, oli ka võimalus tutvuda rahvaesindajate ja riigitegelastega. Üldiselt aga "tundsin, et ma ei ole õiges kohas, ja nii töö kui ka palk jäid mulle vööraks". Sisemine eemalseismine avaldub nähtavasti selleski, et Mälk ei jutusta midagi lähemat meie tuntud riigimeestest, ka mitte presidendist. Võib ka olla, et ta leiab nad olevat teiste poolt küllalt läbi valgustatud. Huvitavamaks peab ta kuulumist Kultuurkapitali Nõukogusse Riigivolikogu juhatuse esindajana, milline tegevus toob kaasa pideva suhtlemise kirjanikega. Autorikaitse Ühingu esimeheks olles on tal Riigikogus võimalik kultuuriloojate huvide kaitseks üht-teist ära teha. Tutvus- ja sõpruskond laieneb heliloojate, kujutavate kunstnike ja teatrilinnestega. Restoranides ja õõklubides võib ta teha tähelepanekuid ka seltskonna tippklassi kuulujatega. Saaremaa vaikelust on Mälk lõplikult saatunud "laiemasse ringi". Aga ta tunneb puudust sellest, et suviti maale sõiteski ta ei jõua enam kunagi "sügavama meditatsioonini ega tõelise loodusega ühesoleku tunnetamiseni". Ta reisib risti-rästi Eestis, saab a. 1939 Soomest Soome-Ugri Ühingu poolt suure stipendiumi Soome maa ja rahvaga tutvumiseks, on kevadsuvel kuus nädalat Soomes ringsõidul, läheb sügisel Helsingisse, kuni alanud sõda sunnib teda koju sõitma. Teose üks peatükk jutustabki Soome sõitudest, loodusest ja kohatud inimestest.

Mälgu elulaev läbib kirevaid ja rahvarohkeid paiku (EPL-foto Lepper).

Esimese Vene okupatsiooni ajal Mälk mobiliseeritakse, aga pääseb äraviimisest rea õnnelike juhuste kaudu. Ojeviku ängistusest vabanemiseks läheb ta minevikku, novellikogus "Kadunud päike" kujutatud inimeste ja elu juurde. Romaan "Hea sadam" oli talle enesele heaks varjulolemise paigaks. Kaigud Eesti Kirjastusse viisid ta lähedasse sõprusse Visnapuu ja Gailitiga. Nende iseloomustuses on mõndagi uut ja detailset.

Ja siis on käes teine ümberasumine — mitte enam suurejoonelisse ja ausäralisse Lagle tallu, vaid põgenike laagrisse Erikskdali võimlemishoones Stockholmis. Nagu teistel pagulastel, nii järgneb vähehaaval ka Mälgu "kitsale ja kondisele" algusele üsna kenasti korralduv elamine. Arhiivitöö etapid viivad ta Kuninglikku Draamateatrisse raamatukoguhoidjaks. Seal töötab ta ligikaudu kakskümmend neli aastat kuni pensionileminekuni, lõpupoole vabalt, kõturile kuuluva ametiiku bibliotekäärina. Selles peatükis on huvitavaid kirjeldusi Rootsi suurima teatri siseelust, juhtidest ja näitlejatest.

Ka 6 Stockholmist teeb Mälk mõned pikemad reisid. Osalt Rootsis, et koguda ainet romaaniks "Kevadine maa", aga ka Saksamaale ja Lofootidele.

Memuaarteostes oleme harjunud nägema sündmuste kroonikat, kord ühiskonna, kord autori isikliku välise käekäiguga esikohal. Ka Mälgu memuaarides on see kõik olemas, aga me märkame varsti, et pearõhk ei ole välisel, vaid sisemisel elukäigul. Kõige juhtuva väärtus ja suurus oleneb sellest, kuivõrd see on tähasivaatajale ligi läinud. Sõna "ligi" esineb selles teoses üldse tihti. Väikesed asjad on leidnud endile tihti kindlama koha kui suured. Suur ja uhke Lagle talu ei saa Mälgule kunagi päriselt koduks, see on rohkem nagu ametikorter. Ta ütleb küll seletuseks, et kohanemisaeg oli liiga lühike. Aga ta tunneb suurt rahuldust ja loomingurõõmu, kui uudismaa haljendama hakkab. Ta jutustab väga soojalt oma loomadest. Tühja tarusse lendav mesilaspere on talle nii suureks sündmuseks, et ajutiselt jääb selle varju sõda ja okupatsioon ja kuri aeg. Talust lahkumisel mahajäänud kurb koer tekitab veel nüüdki ängistust. Kõlnis olles mõtleb ta rohkem kõlnlale, mille ta oli süüdanud doomis, kui millelegi muule selles linnas. Tamperest ei jää talle meelde kasvav moodne tööstuslinn, vaid järve ja saarte "imepehme sinakas sumu". Keskköpälkese valgus Põhja-Soomes on nii ebamaine, "et selle kauges, õrnas helenduses viibimine tundus nagu mingi sisemise andapuhastusena".

Ühenduses olek loodusega on Mälgule oluline. Kodus või reisidel olles teeb ta pikki rännakuid elupaikadest ja inimestest eemale, mägedesse ja metsadesse. Ta räägib "metsaga vihjimisest", mitte "metsas viibimisest". Tal on tunne, nagu saaksid puud temast aru. "See oli hea, et mu nooruse harjutustest oli jäänud niipalju alles, et võisin viia end oleviku vöörsusest ühesolekusse loodusega ja elutunnetusega iseendas." Nooruses oli Mälk tegelnud hinduismiga, mõtete keskendamisega ja meditatsiooniharjutustega.

Seda on hea teada. Huvitavas ja väga vajalikus peatükis "Kirjanduslik tee" jutustab Mälk nimetule usutlejale oma teoste saamislugusid. Ta ütleb, et on oma loomingus haaranud kogu elu väga mitmesugustest pindadel, inimese tõelisust kõigis ta olukordades. Aeg ja miljöö kui välised tegurid ei ole seejuures nii tähtsad kui elu sisemine tõelisus. Aga ometi on just elu ühe sektori — randlaste elu kujutamine äratanud eriti suurt tähelepanu ja Mälk on ristitud rannakirjanikuks. Ta peab seda suhtumist oma loomingusse ühekülgseks ja nimetab rea sügavalt tuntud teoseid, mis talle enesele on suure tähendusega. Esikohal näib seisvat suurromaan "Tee kaevule", sest ta peatub selle juures kõige pikemalt. Tutvunud mälestusraamatu kaudu Mälgu "sisemise elukäiguga", mediteerimise, loodusehingestamise ja enesetunnetamise harjumustega, saame temast nüüd paremini aru, mõistame, kuivõrd lähedane ja nagu eeskuju on talle "Tee kaevule" peategelane Hugo Teis, kes teostab idamaiste taassündimiste pika rea juba ühe elu jooksul, jõuab andumuse kaudu lunastuseni, nagu hinduism õpetab. Aga ka Thomas Mann imestas, et Nobeli auhind ei antud talle sügava ja ideelise "Võlumäe" eest, vaid eelistati "Buddenbrookide" konkreetsust ja komplitseerimatust.

Helmi Eller

Heidelbergis Saksamaal suri 13. detsembril Viktor Sliman, sünd. 3. juunil 1904.

Windsoris Kanadas suri 29. jaanuaril Hilda Randkülla, sünd. Voltvetis.

Inglismaal suri Aime Hodson, n-na Saar.

Operatsioon 'Angerjas' Võrtsjärve kallastel

Pealkirja all "Operatsioon Angerjas" avaldab Tallinna "Õhtuleht" huvitava loo Võrtsjärvelt, mis iseloomustab Eesti olusid, kuid ka seda, kuivõrd nüüd ka sisemaal kohtab aina vene nimesid.

See siugjas kallis kala kasvab Võrtsjärves jõudsalt. Hommikuti Mustla või Kivilõppe alla võrke nõudma sõitnud kalurid tulevad tihti tagasi toreda saagiga. Aga mõnel hommikul pole mõrdades latikalipsugi. Suvest saadik neljandat korda kogesid Kalev Tihane ja Meido Suigusaar seda 16. septembril.

Püünised paistsid korras olevat. Kuid kalurid märkasid siiski, et tegemist polnud kehva kalaõnnega, vaid vööraste kogenud võrguvaatajatega. Seekord ei peetud enam pikalt aru, pöörduti sedamaid abi saama. Miilitsa Kumer sai omakorda abiks kolleegid Viljandist. Appi tuli veel Tarvastu kolhoosi rahvamalevlane Karl Kobin.

Kumma peas mõte varem kübema hakkas, pole tähtis. Kuid üks kahest Mustla õhtukeskkooli õppurist — Ülo Üri — on hiljem seletanud:

"Läksime kooli, aga kange angerjaisu tuli peale . . ."

Nagu oleks tegemist telepaatiaga, tuli isu peale ka mehele, kes elab järve ääres ja veele nii lähedal, et mõrravaiad hästi kätte paistavad. Selle mehe nimi on Peeter Kiirsa. Oli olnud kunagi ka kutseline kalur, kuid pidi ameti maha panema, sest polnud aus mees.

Ülo Üri, juba perekonnapea, alustas tänavu kolmandat talve üheksandas klassis. Tema pinnaaber ja mõttekaaslane on Valentin Pilvinski. Mõlemad elavad Mustla linnas, mõlemad on autobaasis nr. 8 kallurijuhid. Niisugused noored mehed, kellelt veel keskhariduse omandamist oodatakse.

Nad leidnud kevadel peremeheta paadi. See oli neil järveranas roogu peidetud. Aga kui on juba "oma" alus ja abiks kunagine kalur, saab kolmest kokku paras paatkond. Edasine läksi lihtsalt: mõrrad said ka õpimedas üle vaadatud.

Õhtekokku tühjendati kuus mõrda. Angerjad puhastati Pilvinski kodus, rapped maeti hoolikalt maha ja mindi hommikul tööle nagu ausad mehed ikka. Pärast päevatööd tuli appi kolmas autojuht: Antti Toomsoo sõidutas paras jagu sooldunud angerjad neile teada metsanurka. Pimeduse saabudes hakkas tossama suitsutamisahi.

Seal miilitsamehed öiste "kalurite" kannule saidki. Kund Peeter Kiirsa jõudis häire anda. Lipati laiali, pooltoored kalad peideti võssa või vildi kaasa. Kui operatsioon "Angerjas" keskööl lõppes, korjus pöösaalustest selle äpardunud suitsutamise saadusi siiski veel omajagu: 54 kala kogukaaluga 52 kilogrammi . . .

Kiirsa, endal kuuehõlmad veel angerjalimased, pidi järgmisel päeval seltsma:

"Esimeest mõrrast saime kolm, teisest kuus. Kolmandas oli juba nii palju, et lugemine läks sassi . . ."

Kui suur oli kogusaak ja missugune tema osa, jäi mehe enese teada.

Ühe kalavaraste kamba sissekukkumine äratas väikses Mustlas suurt tähelepanu. Kuid ilmselt ei kuulnud toimunust Mõnnaste küla meheid Andrei Krikontsuk ja Anatoli Semjonov, Tarvastu kolhoosi ehitustöölised. Nelle tuli angerjaisu peale 24. septembri õhtul. Millegipärast oli nelle väga täpselt teada, kuskohal Raimond Ojasoone kolm põhimist Väluste külla all vees seisavad.

Krikontsuki oli oma paat ja külgkorviga mootorratas. Mis siis muud, kui kalale! Kolm õõtundi andsid nelle 29 angerjat ja lisaks 61 alamöödulist kohapulka. Viimased oleks kalur loomulikult võrgust vabastanud ja kasvama jätnud.

Järgmiseks õhtuks selgitas inspektor Kumer välja nende angerjate maise teekonna. Rattajäljed olid selged, paat iseloomulikult limane. Ta leidis kätte angerjad ja Krikontsuki sahvrist ka soolapandud kohad.

Oma seletuse lõpuridades palub see mees "... / kergemat karistust".

Kümneid kordi on Võrtsjärve kalurid olnud hädas võõraste võrguvaatajatega. Ringiratast ümber järve, ikka ja jälle tuleb sellest kõnelda. Ja randlaste hulgas, kelles paljud juba mitmendat põlve veest leiba teenivad, on sõnal "kalavaras" kahevõrra ränk kaal.

Missugune võiks siis olla ühe katavarga karistus?

Eks ole ju mõrras kala juba riigi vara . . ." Krikotsuki paat ja mootorratas olid transpordivahendid selle vara riisumise juures . . . Ent jätkem need probleemid juristidele lahendada.

Üks on selge. Kalamajandusele tekitatud kahju (10 rubla angerja pealt) tuleb heastada. Veel tuleb maksta trahvi alamööduliste kohade eest. Nii kalamajandusele kui ka kaluritele tekitatud kahju peavad hüvitama ka esimese loo tegelased. Too angerjaisu läheb igaühele vahest kuupalga maksma. Inimese au ja head nime muidugi raha eest tagasi osta ei saa.

Tolle ebaõnnestunud angerjasuitsutamise puhul kerkib keelele veel mõngi küsimus. Kõigil kolmel autojuhil lubati riigi masinaid parkida kodus. Toomsoo, nagu nägime, kasutas seda soodustust kurjasti ja sai varguses kaasosaliseks.

Kas polnud mitte kaasosaline ka see Tarvastu kolhoosi töötaja, kelle suitsutamisahju juurde tünnitäite viisi angerjaid veeti ja õhtuvideviku ahjus tuli läideti. Omavahel tuttavad pidi mehed küll olema . . .

Ja lõpuks: missuguseid samn > astutakse nüüd neis kollektiivides, kuhu nood angerjahimulised kuuluvad?

(VES)

Raamatuaasta lõpp läheneb

NEW YORK (EPL) — Hiljutisel Raamatuaasta Peakomitee koosolekul Lakewoodis kaaluti pikemalt Raamatuaasta lõpetamisega ühendatud kitsimusi, sest Peakomitee volitused lõpevad 24. veebruaril 1976. Koosolekul leiti, et eesti trüksisõna edustamise küsimused on ja peavad jääma meie pagulaskonnas tähtsalt päevakorrale. On oluline, et meie noortes hoitakse elav eestikeelse trüksisõna lugemiseoskus ja -taha. Lugemis- ja kirjutamisoskust eesti keeles tuleb noortes arendada, õhutada ja rõhutada. Igal noorte üritusel esinegu noored eestikeelse kirjaasinaga.

Raamatuaasta idee alustaja ja selle teostamise juht peakomitee esimehe kohal — Herbert Michelson.

Noorte kirjandite võistlus on ülemaailmselt leidnud elavat vastukaja, esitati 55 kirjandit. Hindamistoimkond ei jõua selletõttu oma tööga lõpule Eesti Vabariigi aastapäevaks ja auhindade väljakuluhutamine toimub New Yorgi Eesti Majas 10. aprillil Peakomitee lõpukoosolekul. Auhindadeks määras ERKÜ eelarve korras 480:—. Peakomitee asus seisukohale, et tarbekorral võidakse määrata ergutusauhindu, milleks paluti hindamiskomisjoni ettepanekuid.

Raamatuaasta Peakomitee tegevuse aruande koostamiseks vajatakse, hiljemalt 10. märtsiks, kõigilt asukohamaade komiteedelt kirjalikke aruandeid, need palutakse koostada täielikult, tuues ka komiteede isikulise koosseisu. Maades, kus allkomiteed töötasid ulatuslikult, näiteks Lõuna-Rootsi, palutakse ka selle allkomitee koosseis. Aruannete vormid on väljastatud RA broshüüridega, neid võidakse saada ka Peakomiteelt. Peakomitee lõpparuanne koostatakse 10. aprilliks, paljundatakse ja levitatakse ülemaailmselt. . .

RA Peakomitee ühine Peeter Lindsaare soovitusega, et sel aastal EV aastapäeval esitataksе aktustel Bernard Kangro "Veebruar".

RA Peakomitee viimasele töökoosolekule New Yorgi Eesti Majas 10. aprillil kohesit järgneb aktus ja siis noorsootöö huviliste ja noorte nõupidamine, see annaks Raamatuaasta tegevuse üle järeltulevale põlvele.

Meie sihiks olgu, et iga eesti kodu keeleks olgu eesti keel, iga eesti kodu lugemislaual olgu eestikeelne trüksiõna- raamat, ajakiri, ajaleht! RA Peakomitee märgistab erilise tähuga meie ajakirjanduseõõbralikku suhtumist ja vastutulekul, milleta Peakomitee ei oleks olnud võimeline lähenema oma eesmärgile. Meie poolt saadetud informatsioon on leidnud tee meie ajalehtede veergudele, ka siis kui meie saime seda teha "Xerox"il" paljundatult. Kandiku meid tuleviku radadel loosungid: "Kus eesti raamat seal eesti rahvas" ja "Eesti raamat on eestluse elu-raamat, võitleja oma rahva olemasolu eest". (A. PRIMA)

'Erakaubandusest' Nõukogude Liidus

MÜNCHEN (VES) — Lääne-Saksa ajakirjanduses jutustatakse kummalisi lugusid N. Vene "erakapitalismist", mida ametivõimud vaatamata rasketele karistustele, kasva arvatud surmanuhtlus, ei ole suutnud hävitada.

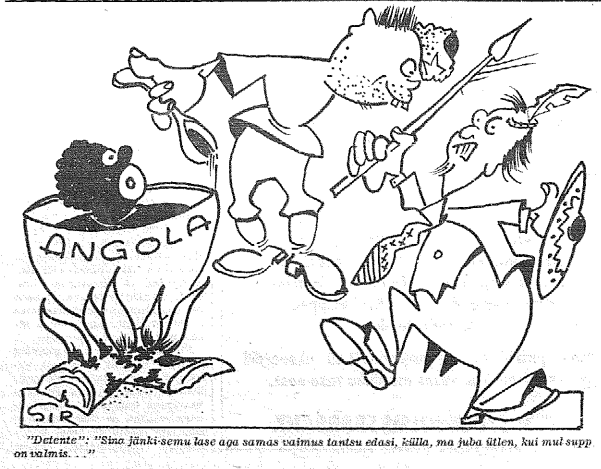
Hiljuti tabati Moskva jaamas Maria Kusnetsova, kelle arvukatest kohvritest leiti 34 lastemantlit. Läänemaailmas ei oleks selline kaubavedu äratanud mingit tähelepanu, N. Venes aga nägid ametivõimud kohe, et tegemist on raske kriminaalkuriteoga.

Selgus, et Maria oli mantlid ostnud Moskva riikliikust poest, kus ametlikuks hinnaks oli 110 kr tükk. Suurel hulgal mantleid kaubamajad ei müü, kuid Maria sattus "sõbralikule äriteenistusjale", kes oli nõus temale müüma 34 mantlit tingimusel, kui Maria maksab 170 kr tükist. Maria oli sellega meeleldi nõus, sest oma kodulinnas, Jeletsis, maksid seltaolised mantlid altkäe kaubanduses 300 kr tükk.

Edasine juurdlus selgitas, et Moskvas on suurem spekulantide ja korrumpeeritud äriteenljate ring, kes leti alt müüvad rohkem kui leti pealt.

Kõige suurem must turg valitsevat autoosade alal. Esiklaasi puhastid ning kõlnlad on kõige tagaotsitavamad esemed, mistõttu iga autoomanik õhtul autot tänavale või õue parkides võtab küünlad ja puhastid välja, sageli ka aku ja mõned muud lahtisemad osad.

Vladimir Shilov oli rajanud autoosade suurări mustal turul. Ta oli maksnud küünalde eest vargapoistele 3-4 kr tükist, ise aga müünud neid edasi 16 kr tükk. Ametlikes autoärides maksavad küünlad, kui neid on saada, 5 kr tükk.

"Detente": "Sina jänki-semu lase aga samas vaimus tantsu edasi, külla, ma juba ütlen, kui mul supp on valmis . . ."

Lääs aitab Vene majajäämust likvideerida

Ajakiri "Newsweek" analüüsib pikemas artiklis N. Liidu mahajäämist läänemaailmast tehnilisel alal. Peapõhjuseks näib olevat asjaolu, et tänapäeva tehniline areng ei sobi kokku iganenud bürokraatliku süsteemiga. N. Liit on importeerinud viimaste aastate jooksul miljardite dollarite eest läänemaailma tehnoloogiat — datamasinaid, tehnilisete protsesside valemeid, instrumente. N. Liidu valitsus pürgib tehnilise renessaansi teostamisele N. Liidus — ilma et N. Liidu majandussüsteemi muudetakse. On aga juba selge, et läänemaine tehnoloogia ei "võta juuri alla", vähemalt mitte, kui asi puutub massvabrikutesse, põllumajandusse ja kodudesse. N. Liidu teaduslik uurimine on kõrgel tasemel, enam kui 3 miljonit inimest tegutsevad teadusliku tööga. N. Liidu parimad teadlased kuuluvad maailma eliidi hulka. Aga majanduslikult on N. Liit üks vähemarenenuid tööstusriike, taga isegi osast oma satelliitriikidest. Korterid on viletsad, kaupu on vähe, rahva sissetuleku tõus on väga madal.

Tehnoloogia pääseb N. Liitu, aga ainult ideed ega poliitiline ja sotsiaalne informatsioon. N. Liit ekspordib masinaid, aga mitte mehi ega miljööd, milles need masinad võivad toimida. Tehnoloogia peab võitlema bürokraatiaga ja ületsentraliseerimisega, et üldise mõjule pääseda.

Tatari autonoomses vabariigis asub muust maailmast isoleerituna hiigelsuur veeautovabrik, mida on ehitatud juba a-st 1971, aga mis pole midagi produtseerinud. Kolm väikest vabarikut asustatud aladel oleksid ammu käigus.

N. Liidu teadlased on leitutanud palju tehnilisi protseduure, mis on teostamata. Muidugi, kui tegemist oleks sõjalise projektiga, siis oleksid sõjaministeeriumi mehed asja käiku pannud. N. Liit võib tehniliselt palju korda saata, kui ta ette võtab. Aga sõjaline tööstus võtab liiga palju energiat — sõna otseses ja kaudses mõtes. Mujale jääb vähe üle.

Tööjõudlus N. Liidus on väga madal. Palgad on madalad, raha eest pole midagi osta. "Tööline ütleb: "Nad teesklevad, et nad maksavad meile palka. Hea küll, siis meie teeskleme, et me töötame . . ." "Stahaanovlased" tõstavad ka üldiseid töönorme ja on oma kaastööliste hulgas vihatud. Peaminister Kossõgin on ise avalikult tunnistanud, et N. Liidu töölise produktiivsus on palju väiksem kui Euroopa kapitalistlike maade töölise oma.

Katastroofiline on olukord põllumajanduses. Venemaa, enne Esimest maailmasõda maailma viljaait ei jõua ennast toita. Plaanid ja aruanded nõuavad võimalikult palju ülesharitud pinda, küsimata, mis seal kasvab. Põllutöörlistadel pole tagavaraosi. Rostovi mustamullaaladel oli 1974. a. rekordiõlikuse puhul 300 kombaini rikkes. Halbade masinate konstruktsiooni parandatakse, AGA SIIS EI SOBI TAGAVARAOSAD — sest nende produtseerijaid pole informeeritud.

Plaan on jumal, sellele peavad kõik alluma. Plaanitäitmise arvestamisel on tähtsad arvud, mitte produktsiooni väärtus nagu läänes. Kui toormaterjali on vähe, tehakse näiteks plastkotid õhemast plastist, et arvu täita — ja kotid lagunevad . . .

Tööjõu puudus — Venemaal on alati kasutatud palju inimjõudu võrreldes teiste maadega — annab ennast tunda, rahva juurdekasv väheneb. Mitmed projektid jäävad selle tõttu teostamata. Plaanibürokraatia takistab tarvituste võtmast uuendusi. Iga uus protsess eeldab ju esimesel aastal testud produktsiooni langust (mis kapitalistlikus maailmas asendatakse loodetava produktsiooni tõusuga järgmistel aastatel). See on nähtus, mis pole N. Liidus lubatud ja võib lõppeda direktorite vallandamisega. Tulemus: keegi ei julge midagi riskida, sest tsentraalsed otsustavad instantsid ei mõista tihti õieti hinnata olusid koha peal.

Läänemaailmas on tehniliste leitutiste tegijad tihti väljaspool produktsiooni protsessi viibijad. N. Liidus pääseb uuendaja hääl kuuldavale ainult siis, kui ta asub teatud kindla sihiga loodud elitigrupis ja uuendus vastab sihtle . . . Igasugune improviseerimine on võimatu! Läänemaailmas leitakse uuele produktile ostjaskond juba enne selle valmistamist — see on võimatu N. Liidus. Plaani ületamine on soovitav — aga see võib tõsta produktsiooninorme järgmisel aastal. Kõige kindlam on hoida "endist taset". Kättis ei saa uuenduste või ratsionaliseerimise abil saavutatud lisatulu endale, see läheb vastavate ministeeriumile. Miks siis vaeva näha?

N. Liidu juhtkond on teatava piirini kõikidest neist probleemidest teadlik. Valida on mahajäänud tehnika ja poliitilise keskvõimu lõdvenemise vahel. N. Liidu juhid on seni valinud esimese.

Sellest jätkub sõjajõu tehnilise tugevdamise jaoks — ja sellega ollakse rahul.

N. Liidu poliitika tehnilises osas on pärit ajast enne Teist maailmasõda, kus tehnikaga seotud probleemid olid veel suhteliselt lihtsad. Kogu riigis oli käigus ainult paar suuremat tehnilist projekti. Praegu on tehnoloogiaga seotud probleemid kohutavalt palju keerulisemad. Vahemaa N. Liidu ja läänemaailma vahel kasvab. N. Liidu tehnika on stagneerunud. Aga N. Liidu juhid on nõus seda hinda maksma — peaasi, kui võim säilub nende käes.

Nagu öeldud — kui N. Liidu juhtkond soovib mingit sõimapaistvat saavutust piiratud alal — siis see ka toimub. Nätteks sõjajõudude väljaehitamises, kosmose uurimises ja lennundusandes, kus vene Tu-144 sai valmis enne inglisprantsuse Concordet. N. Liidu kaubalaevastik kasutab elektronarvutite süsteemi, samuti õlitõõstus. Mõningatel erialadel kuuluvad N. Liidu instrumendid maailma parimate hulka. Välja on töötatud rida metallurgilisi protsesse. Vene "lihtsavad" laevad on väga kõrge kvaliteediga. On olemas mõned väga tugevad ja vastupidavad traktoritüübid.

Aga see kõik ei aita tavalist kondanikku.

(EPL/AI)

Õpilaste registreerimine Göteborgi Eesti Algkooli

Õpilaste registreerimine Göteborgi Eesti Algkooli on alanud. Registreerimine toimub kas kirjalikult või telefoni teel koolijuhataja Eero Tarjuse juures: Syster Estrids Gata 7, 413 25 Göteborg, kodune telefon 82 11 14 (kasutada õhtuti) ja kooli telefon 18 37 84 (kasutada koolipäevadel kl. 11.30—12.20). Kohene registreerimine on väga tervitatav!

Göteborgi Eesti Algkool on töötanud juba 16 aastat. Kool on 6-klassiline, hõlmates Rootsi põhikooli alam- ja keskastmed. Õpetus toimub eesti ja rootsi keeles rootsi põhikooli õppekavade alusel. Kool kuulub linna koolivõrku ja õppetöö kontrollib linna koolivalitsuse inspektor.

KOOLIMAKSU EI OLE

Kool saab linnavalitsuselt tasuta ruumid. Sotsiaalsed soodustused (koolisõidud, õppevahendid, eined, arstlik kontroll ja hambaravi) on samased rootsi põhikooli soodustustega. Õpetajate palgad tasutakse riikilikust toetusest.

Õpetöö aeg on sama mis teistes Göteborgi põhikoolides. Sama kehtib koolivaheaja ja talispordinädala kohta. Koolinädal on viiepäevane ja õppetunni kestus 40 minutit.

KOOLIRUUMID

Koolituumid asuvad Johannesbergsskolas, Olof Rudbecksgat. 4. Koolist mööduh bussiliin 40, mis läbib Viktor Rydbergagatani. Teine bussiliin, nr 51, kulgeb mööda Ekландagatanit.

Kool töötab B-vormis, s.t. et on kolm liitklassi (I-II, III-IV ja V-VI) kolme õpetajaga. Neljas õpetaja on keskastme keeleõpetaja. Kuna klassid on väikesed, siis võimaldab see tihedat kontakti õpilaste omavahel, õpilaste ja õpetajate vahel ja ka kooli ja kodu vahel.

Ning õpetajail on head võimalused iga üksiku õpilase tööd jälgida ja seega kasvatus- ning õpetöötd paremini korraldada. Koolis ei ole esinenud korraprobleeme.

UUS ESIMENE KLASS

Käesoleva aasta sügisel 1976 alustab Göteborgi Eesti Algkoolis tegevust uus esimene klass. Loodetavasti kasutavad need vanemad, kellede lapsed algavad esimest kooliaastat (saavad hiljemalt 31. dets. 1976 seitsme aastaseks), võimalust ja registreerivad oma lapsed eesti kooli. Teretulnud on samuti lapsed nendest perekondadest, kus üks abielupooltest ei ole eestlane!

Lapsed, kellede eesti keele oskus on kas osaliselt või täiesti puudulik, õpivad koolis eesti keele kiiresti selgeks. Üleminek ühelt keelelt teisele ei ole mingiks raskuseks.

Veelgi lähemaid andmeid G.E. Algkooli kohta annab koolijuhataja ja informatsiooni saab ka kooli külastuspäevadel, mis leiavad aset märtsis.

• Spordikroonika

Taliolümpia

Nagu võis arvata, kujunes taliolümpia Innsbruckis idarikkidele võidukäiguks. "Sovjetski Sport" ruttas kohe seletama, et see oleneb "sotsialistliku korra võrratult paremast kehalikust kasvatusest". Taoline kehalik kasvatus esineb vaid riikides, mis peavad sporti tähtsamaks kui inimlikke elamistingimusi. Ja vaevalt kadestavad spordihuvilised läänerikkides sellist riiklike summade jaotust.

N. Liidu ja Ida-Saksa kõrval on kolmandaks "sportomaanda" nähteks Kuuba, mis arengumaana saab Rootsilt abiraha, samaaegselt kui ta kulutab suuri summasid hoopis sõjapidamisele ja spordile. Viimaste aastate saavutused spordi alal on ehmatamapanevad ja tõenäoliselt kujuneb Kuubast eelolevatel olümpiamängudel Montrealis esmajärguline sensatsioon.

Riikides, kus sport on ikka veel mõneti vabaajaharrastuseks, on tippsportlaste kaader muidugi märkasa väiksem ja medalipretendentideks on vaid üksikud. Kui küps neist on vigastatud, teine nohune ja kolmas vormist väljas, pole meeskonda õieti olemas ja stardijoonele pole kedagi panna. Praegu on venelased selles eelistatud olukorras, milles olid rootslased 1948. a. olümpial. Siis lausus rootsi suusakuningas, et "olümpiakuld on käes, aga nüüd ootavad hoopis ägedamad lahingud Rootsi meistrivõistlustel".

Innsbrucki eel olid rootslased kaine peaga arvestanud oma 4-5 kuldmedaliga (Stenmark, Magnuson, Lundbäck, J. Granath), kuid pidid mitmesuguste äparduste tõttu leppima kahe pronksiga (Stenmark, Södergren). Ja sedasi on ikka olnud olümpiamängudel, et tähelangused vahelduvad tähelendudega. Ja seep see ongi, mis on spordimaailmas nii võluv. Ehk jalgpallurite sõnastuses: pall on ümmargune.

Põhjamaalaste au päästasid esimesel nädalal soomlased, teisel norralased. Ja nendele eestlastele (teadagi peamiselt täiskasvanute hulgast), kellele hõimurahva õnn on südameläheda sem kui rootslaste oma, leidus seekord kompromiss: Rootsi esindusrühmas oli palju soomlasi, kellele pähka hoida: M. Kuosku, M. Rautio, M. Bodelid ja A. Joki. Ja teistest soome-ugri rahvustest olid laplased esindatud Görel Partapuoli näol.

Rootslastel on muidugi tuline kahju sellest, et nad laskesid Stockholmis (Huddinges) elunenud soome suusamehel Arto Koivistol kolida tagasi Soome, et sini-valgetes värvides võita individuaalne pronksmedal ja teatesõidu kuld. Öed-vennad elavad tal veel praegugi Rootsis. Üks soomlasest kuldsuusataja on aga juba saanud legendaarseks rootslasena, nimelt Toini Gustafseon.

Eestlasi Innsbrucki olümpial ei olnud, vähemalt mitte võistlejate huigas, chikki kunagine olümpiamelister kiiruisutamises Ants Antson või platsis. Just selles paigas võitis ta kuldmedali 1500 m distantsil 1964. Siis ei andnud aga ettevalmistused, rüselemine seoses võistlusega ja rohked intervjuud mahti olümpiamängudele õieti kaasa eladagi, nagu ta ütleb ühes intervjuus.

Veel mõni aasta tagasi lootsime E. Abeli kasvandikkudest tulevasi olümpia-kandidaate. Rutt Rehemaa võitis 17-aastasena Euroopa meistrivõistlustel juunioridele kaks kuldmedalit murdmaasuusatamises. Ja enne teda olid samadelt võistlustelt medaleid saanud E. Valdson ja A. Karu. Kui Rehemaa, praeguse nimega Shmigun ja alaline elukohaga Moskvas, oli saatnud oma abikaasa Innsbrucki poole (suusatajate varumeheks), võttis ta individuaal-võistlejana osa N. Eesti meistrivõistlustest. Seal võitis Rehemaa oma kaaslast 39 sekundiga 5 kilomeetril ja pooleteise minutiga 10 kilomeetril. Seega tal on nüüd kümme eesti meistrikulda, kuid nn. üleiiduliise klassini ta ei tõüni. Balti rahvustest pääses N. Liidu esindusrühma aga viis lätlast, kõik kelgutajad Riiast.

Noh, eks näitame neile teine kord, nagu spordis tavatsetakse ütelda. Ja see teine kord peaks olema Montrealis, kus meil on Aavo Pikkuus, Enn Sellik jt. (EPL/AR).

OLGE MUGAV!

Laske meid kaasa aidata mitmesuguste juriidiliste küsimuste lahendamisel!

Meie Fond- ja Notariaalosakond võib Teid abistada mitmesuguste majanduslike ja juriidiliste probleemide puhul. Nii nagu

Testamendid
Abieluvaranduse lahutuselepingud
Kinkelepingud
Pärandustombud
Ostulepingud
Kinnisvaratehingud
Ettevõtete loomine
Kokkulepped

Meie juridilised ja majanduslikud eksperdid seisavad Teie käsutuses mööduka tasu eest.

STOCKHOLMS SPARBANK

• Kohalik elu

GÖTEBORG
Peakoosolek

Göteborgi Eesti Pensionäride Ühingu juhatuse otsuse kohaselt toimub ühingu ja sihtasutuse aastapeakoosolek esmaspäeval, 8. märtsil kl. 11 Eesti Majas, Drottninggat. 27 millest juhatus palub ühingu liikmeid lahkelt osa võtta.

Päevakorras koosoleku avamine ja rakendus, surma läbi lahkunud liikmete mälestamine, 1975 tegevuse aruanded, kassa aruannete kinnitamine, juhatuse ja laekuri vastutusest vabastamine par. 6 alusel, 1976 eelarved ja tegevuskava, valimis põhikirja järele ja algatatud küsimused.

Kokkutulnud liikmete arvule on koosolek päevakorras ette nähtud punktide otsustamiseks. Käesolev teadaanne on ühtlasi ette nähtud kutsena.

GÖTEBORG
Peakoosolek

Göteborgi Põllumeest Kogu korraline aastapeakoosolek toimub laupäeval, 28. veebr. kl. 15 Eesti Majas, Drottninggat. 27 Eesti Seltsi ruumes. Päevakorras avamine ja rakendus, 1975 tegevuse- ja kassaaruanne, 1976 liikmemaksu kindlaks määramine, 1976 tegevuskava ja eelarve, valimised, üleskerkinud küsimused ja läbirääkimised.

Juhatus loodab, et võimalikult rohkesti liikmeid koosolekust osa võtab. Kui väljakuulutatud ajaks ei ilmu kvoorumiks vajalik arv liikmeid, toimub koosolek pool tundi hiljem, olles kodukorra p. VI põhjal otsusevõimeline kokku tulnud liikmete arvule vaatamata. Koosolekule järgneb samas omavaheline koosviibimine kohvilauaga vabatahtliku tasu eest.

GÖTEBORG
Peakoosolek

Põhjalatütred-Kalevipoeg Sõprade Ringi peakoosolek toimub teisipäeval, 9. märtsil kl. 18.30 lipkonna koosolekuga ruumes Kari-Gustavsg. 2 (KFUM-hoones). Päevakorras koosoleku avmine ja rakendus, tegevusaruanne 1975, kassa aruanne 1975, tegevuskava 1976, eelarve 1976, valimised põhikirja kohaselt, kohal algatatud küsimused, läbirääkimised. Kui määratud ajaks pole vajalik arv liikmeid kohale tulnud, peetakse järgmine peakoosolek pool tundi hiljem sama päevakorraga. Sen koosolek on otsusevõimeline vaatamata kokku tulnud liikmete arvule.

GÖTEBORG
Tänuavaldus

Põhjalatütred-Kalevipoeg lipkond tänab kõiki lastevanemaid ja noortesõpru, kes nii lahkelt kaasa aitasid lipkonna jõuluõhtu korraldamisel. Meie erilne tänu kuulub Maria Otsale huvitava jõulujutluse kui ka kinnise õimbrikru näol saadud jõulukingi eest. Täname perekond Kivi loteriivõitude annetamise eest, samuti hr. Lokbiku, kelle abil jõulutaat kohale ilmus. Lipkonna noorema pere tänu Sõprade Ringi juhatusele maitsvate jõulupakkide eest. Elma ja Verner Lillestele suurim tänu jutluse ja laulude eest lipkonna Metsajõulupuul. Tänu neile saime taas elustada kaunist traditsiooni metsavalkuses peetud jõuõhtu kujul.

GÖTEBORG
Kontsert-aktus

EV 58-dat aastapäeva tähistav kontsert-aktus toimub pühapäeval, 29. veebruaril Burgårdeni Gümnaasiumi auditoorlumis, Skånegatan 20. Algus kell 14.

Kavas: aktsse-kõne ins. Agu Kriisa, küllaliskõneleja fil. dr Per Nyström. Koorilaule: Göteborgi Eesti Algkooli õpilaskoor. Juhatab Eero Tarjus. Göteborgi Eesti Naiskoor. Juhatab Harry Truus. Soololaule: sopran Lehti Aug, klaveril Harri Kilsk.

Tervitused. Lõppsõna. Hümnid.

Aukülalised: Vabadussõja veteranid.

Pääs aktusele 10 krooni, pensionäridele ja õppivaile noortele 5 krooni.

HELSINGBORG
Peakoosolek

Helsingborgi Eesti Ühingu korraline peakoosolek peetakse pühapäeval, 22. veebr. kl. 15 Hotel Savoy suures saalis pärast EV aastapäeva aktust. Kohvilaud on kõigile osavõtjaile kaetud tasuta.

STOCKHOLM
Vaimulik lauluõhtu

Laupäeval, 6. märtsil kl. 18 on jällegi Stockholmi Eesti Nelipühi koguduse lauljad Eesti Majas, Wallingatan 34. Kavas on rohkesti laulu nii koorilt kui Lauri kvartetilt ja ka publik aitab kaasa. Vaimulikku lauluõhtut juhatab Allan Laur. Olete südamest teretulnud.

STOCKHOLM
Koosviibimine pensionäridele

Koosviibimine toimub laupäeval, 28. veebr. Eesti Nelipühi Kiriku ruumes, Brovallag. 11 S:t Eriksplanit T-jaama lähedal. Algus kl. 14. Kavas lauluettekanded Lauri kvartetilt ja segakoorilt, värvusfilm ning kohvilaud. Kõik pensionärid koos perekonnaliikmetega on teretulnud.

STOCKHOLM
EV aastapäev

Vabariigi aastapäeva aktus toimub Kontserthoones pühapäeval, 22. veebr. kl. 14. Kõnelevad Juhan Kokla, Per Ahlmark ja Tanel Moora. Muusikalises osas Stockholmi Eesti Naiskoor, Helvi Kiement ja Koidu Ventser, Alfred Pisuke ja Hilma Nerep-Mossin, Stockholmi Eesti Meeskoor ja mees- ja naiskoor ühendatud segakoorina.

STOCKHOLM
Naisringi kohtelt

REE Naisringi traditsioonilise kohtelt toimub pühapäeval, 22. veebr. umbes kl. 16 kohe pärast aktust Kontserthoones Estiduse ruumes, Sandhamnsg. 1. Naisring ütleb kõigile tere tulemast.

"Susla" lõpp

Vedurijuhid Ants Kunak ja Endel Nagel viisid 30. septembril Mõisakülast reisile Eesti viimse kitsarööpmelise rongi. Mootorveduril oli transparent: "Head teed pensionile!"

Moskva kindralstaabi nõudel hakati aastate eest jupp-haaval Eesti kitsarööpmelisi raudteid ümber ehitama vene laiusega laiarööpmeliseks. Nagu selgub, ei sõida alates oktoobrist enam ükski rong kitsarööpmelisel laiusel, kuigi suunas pole veel välja ehitatud. Laiarööpmelise raudtee ehitajad tulevad teineteisele vastu Eesti ja Läti poolt. Pärast tööde lõpetamist läheb raudtee Tallinnast Riiani 100 km võrra lühemaks.

Kitsarööpmelise raudtee (tsaariaegses kõnekäänus "uzki russki susla") oli Eestis eksisteerinud 80 aastat.

Auto-õnnetus Adelaides

ADELAIDE (VE) — Autoõnnetuse tegil läbi Austraalias Eesti Päevadele sõites Adelaide lähedal Sydneys elunevad Kristjan Tults, tema ema Ilse Tults ja Sydney E. Naiskoori sekretär Erna Mihkelson.

Esimese ratta kummi löhkemine paiskas auto mitu korda ümber kõrgelt teetammilt alla. Autos olijaist sai kõige enam kannatada Erna Mihkelson, kellel purunes mitu ribi ja rebestusid kõõlused. Autot juhtinud Kristjan Tultsil sai kannatada pea, mistõttu ta kaotas meelemärkuse. Ta lasti pärast esmaabi haiglas aga kodusele ravile. Ilse Tults pääses vaid vähemate krllmustustega. Haiglasse Adelaidesse tuli jääda Erna Mihkelsonil, kes praegu kodusel ravil. Auto purunes sõidukõlbmatuseks.

"Sõnumid" sai 5000 kr.

Invandrarverket on tillsammans med Statens Kulturråd beviljat 5000 kr till tidningen "Sõnumid". Tidningen är avsedd för estniska invandrare i Sverige och utkommer med 6 nr per år.

Invandrarverket on tillsammans med Statens Kulturråd beviljat 5000 kr till tidningen "Sõnumid". Tidningen är avsedd för estniska invandrare i Sverige och utkommer med 6 nr per år.

Soomlaste Göteborgis ilmuvale päevalehele "Finn Sanomat" on lubatud 150.000 kroni, mida aga välja ei maksta enne kui on selgunud kas ajaleht jatkab ilmumist.

• Leinateated

Torontos surl 7. veebruaril Hermann Kampus, sünd. 11. mail 1903 Tartumaal.

Torontos surl 3. veebruaril Kaarel Pedjasalu, sünd. 6. aug. 1909 Harjumaal.

Vancouveris Kanadas surl 30. jaanuaril Leonida Pärtel, sünd. 19. detsembril 1911 Sindis.

†

Ootamatult lahkus meie keskelt meie armas ahikaasa, isa ja poeg

Ülo Soopõld

Sünd. 27/12 1934 Kohtla-Järvel
Surn. 12/2 1976 Södertäljes

Valusas leinas

EESA
CATHERINE
RAIMOND
MARIA
EMA ja KASUISA
RISTIISA
Eestis
ONU
Ameerikas

Jeesus tule minule,
Jää mu juure järgeste,
Tule hinge peastija,
Kõige parem sõber Sa.

Kallis poeg! See on Sinu lapsepõlve õhtupalve. Maga rahus!

Matusetalitus toimub neljapäeval, 26. veebruaril kell 14.15 Södertälje kalmistul.

†

Kallis vend

Hubert Aumere

Sünd. 14/8 1914 Narvas
Surn. 15/2 1976 Münchenis

Mälestavad leinas

ÖDE CELIA

VEND HAKRY
perekonnaga Tallinnas

†

Meie unustamata armast ema, vanaema, vana-vanaema ja ämma

Juula Anteplon'i

Sünd. 30/4 1881
Surn. 14/2 1976

mälestavad leinas

LAPSED
ja
LAPSELAPSED
perekondadega

Issand ütleb: Ole ustav surmani, siis tahan ma Sulle elukrooni anda.

Matusetalitus toimub Alingsåsis Linnakiriku surnuaia kabelis esmaspäeval, 23. veebr. kl. 12.

†

Armast ühingu liiget

Kaugesõidukapten

Jürg Helbe't

mälestab kurbuses

EESTI KAUBALAEVA
JUHTKONNA ÜHING

Kotsar . . .

Alg. lk. 1

Eesti huvides on hoolitseda selle eest, et Londoni saatkonna majas leiduks püsivalt kvalifitseeritud inimesi, kes on võimelised tarvilikke asju ajama. Selles mõttes on jõutud kokkuleppele härra Valter Kotsariga, kes on oma nõusoleku andnud koostööks pr. Taruga.

Hr Kotsar on endine Eesti välisteenistuse liige, kelle viimane ametikoht oli I sekretär-konsul E.V. saatkonnas Helsingis.

Hr. Kotsar saabus Rootsist Londoni veebruari algul.

Leinateated

†

Kallis isa, vanaisa ja äi

Oskar Eduard Rist

Sünd. 27/7 1890 Albu vallas
Surn. 17/2 1975 Sydneys

Mälestavad sügavas leinas

SILVIA ja ÅKE

GUNNEL ja INGRID

Puhka rahus
kaugel sulle nii
kallist kodumaast!

†

Meie keskelt igavesti lahkunud kauaaegset armast sõpra

Vivi Brun'i

mälestavad valkses leinas

LII ja UDO

MEEME

†

Armast kolleegi
Ks. kapten

Jürg Helbe't

mälestavad

TÕNIS MURU
ARNOLD SÄINAS
ALBERT SÄINAS

†

Ks. kapten

Jürg Helbe't

mälestavad kurbuses

MAGDA ja SIXTEN

BENITA ja TAIMO

ARNOLD ja ARVI

Luba . . .

Alg. lk. 1

Austraalia otsusel ei ole mingisugust mõju USA poliitikale, mitte tunnustada Eesti, Läti ja Leedu inkorporeerimist N. Liitu.

Austraalias tekitas Balti riikide N. Vene poolt annekteerimise tunnustamine suuri vastuolusid ka väljaspool balti rahvusgruppe. Peaminister Gough Whitlamil tekkis mitmeid kohtuprotsesse, kuna ta sõnadega koosolekutel solvas austraallasi, kes välja astusid Balti riikide õiguste kaitseks.

Need protsessid tuleb ekspeaministril veel läbi võidelda. Austraallaste suure enamuse hukkamõist Balti riikide ''äramüümisele'' Gough Whitlami poolt oli üheks põhjuseks tema sotsialistliku partei hävitavale kaotusele 1975.a. valimistel.

Tähelepanuväärív on tõsiasi, et Canberras tehtud valitsuse otsusel oli väga vähe mõju Austraalia diplomaatiliste ja konsulaaresindajate käitumisele Balti vabariikide vastavate esindustega läbikäimisel vaba maailma riikides, suhted de facto jatkusid.

Austraalia uue valitsuse esimeseks tähtsaks kontaktiks USA rahvaesindusega on viie ameerika senaatori saabumine Canberrasse, peamiselt välispoliitika üle läbi rääkima peaminister Malcolm Fraseri ja väisminister Andrew Peacockiga.

Esinduse naisringi valimised

Esinaine Kulla Velliste

Esinduse Naisringi aasta-peakoosolek peeti 4. veebruaril Esinduse ruumes, kus toimus ka uue juhatuse valimine.

Esinaiseks valiti tagasi eelmise aasta esinaine Kulla Velliste, tema abiks Mari Kamp-Boreus. Teised juhatuse liikmed: Meta Jürisoo, Senta Karupää, Herta Paff, Elvi Ütt ja Mari Türike. Revisjoni komisjoni valiti Frida Muruk ja Irina Aug.

Vene valve hukkunud allveelaevale

BOSTON (VE) — "The Chr. Sc Monitor" teatab, et CIA kavatsus üles tõsta Valkses ookeanis N. Vene hukkunud allveelaevu jääb tõlde viimata, kuna venelased on pannud oma sõjalaeva hukkumiskohale patrullima ega lase kedagi lähedale. Hukkumiskoht asub Havai saartest loodes.

Vene allveelaeva ülestõstmisele oli ka ameerika ajakirjandus vastu. Möödunud suvel ameerika laev "Glomar Explorer" tahtis teostada hukkunud allveelaeva ülestõstmist, kuid pidi pöörduma tagasi, kuna seal viibis vene valvelaev.

USA-s suri Johanna Rossner, n-na Undritz.

Nürnbergis Saksamaal suri 9. dets. 1975 Hilja Tomingas, n-na Rosenstein, sünd. 9. veebruaril 1948 Burgaus.

KIRIKLIKKE teated

EEL KIRIK

STOCKHOLM: Peajumalat. 22/2 jääb EV aktuse tõttu ära. EV aastapäeva õhtujumalat. 24/2 kl. 17.30 Jakobis, kog. õp., oreill Kiisk, kog. koor Raidi juhat., laululehed.

ALINGSÅS: Linnakog. majas EV aastap. jumalat. 21/2 kl. 15, õp. Raidur, oreill Strömberg, laululeht, kohvilaud.

GÖTEBORG: Kristiines EV aastap. jumalat. 22/2 kl. 14, õp. Raidur, oreill Strömberg, solist Hilja Ivalo, laululeht. Pärast kohvilaud Toomkog. majas Kyrkog. 28.

GÖTEBORG: S:t Paulis EV aastap. jumalat. 21/2 kl. 14, õp. Wilund, oreill Lindblom, solist Aarne Vilsimaa, laululeht.

NORRKÖPING: Matteuses EV aastap. jumalat. 29/2 kl. 14, õp. Kõdar, oreill Piirimets, kog. segakoor Áro juhat., laululeht.

OLOFSTRÖM: Kirikus jumalat. 28/2 kl. 17, õp. Laantee, oreill Elha Põhl, laululeht. Koosv. kohvilauas, kus EV aastap. könega esineb Rein Asu. Pihtkonna koosolek juhatuse valimiseks.

UPPSALA: Mikaelis EV aastap. jumalat. 22/2 kl. 16, õp. Vaga, oreill Maripuu, solist Senta Möök, laululeht.

ÖREBRO: Nikolais EV aastap. jumalat. 29/2 kl. 14, praost Koolmeister, oreill Heinmets, solist Aarne Vilsimaa. Kl. 15.30 Nikolai kog. majas koosvibimine, kus köneleb ja laulab Aarne Vilsimaa.

EESTI AP. ÕIG. KIRIK

STOCKHOLM: Püha Nikolai Peakirik, 22/2 kl. 11 liturgia ja EV aastap. tänupalve, preester Suursõõt.

VABAKIRIKUD

STOCKHOLM: Eesti Nelipühi Kirik, Brávallag. 11 pühapäevakool 22/2 kl. 10, jumalat. kl. 11 misjonär Kastberg, koor ja kvartett. 24/2 kl. 19 koorihartjutus, 28/2 kl. 14 pensionäride kokkutulek, kohvilaud, laulumängud, film.

STOCKHOLM: Eelteade: Eesti Maja, Walling. 34 vaimulik laulõhtu 6/3 kl. 18.

ALINGSÅS: Bethel, Nygatan 19 jumalat. 29/2 kl. 14, Rohtla, Lilleste.

GÖTEBORG: Smyrna, Parkg. 1 jumalat. 21/2 kl. 15, palve- ja piibli. 22/2 jutlus, koor.

GÖTEBORG: KFUM, Parkg. 11 jumalat. 21/2 kl. 16 ja 22/2 kl. 11, Laan. Piibli- ja palvet. 25/2 kl. 13.

NORRKÖPING: Salem, Bredg. 15 jumalat. 21/2 kl. 18 Lauri kvartett Stockholmist. Tabernaakel, Kungsg. 26 jumalat. 22/2 kl. 13, kohal. vennad, ohver välismisjonile.

Huumor

Joobunud mees oli kummargil baarileti kohal, hambaork käes katsudes joogis olevat olivi vardasse ajada. Aga umbes tosin korda oliv vältis orraajamise. Lõpuks üks teine külaline, kes oli teda juba kaua vaadelnud kõrvaltoolil, sai ärritatud, võttis temalt hambaorgi. "Vaata, nii-viisi tuleb teha", ja kergesti lükkas orgi läbi olivi.

"Kus mul asja", pomises joobunu. "Ma olin ta juba nii ära väsitanud, et ta ei saanud enam ära minna!"

"Arvasin, et sa ei salli härra Metsa põrmugi, ma ei mõista, miks oled annud talle siis oma tütre naiseks?"

"Tahtsin talle ometi kättemaksta, sel viisil saab mu naine ta ämmaks, ütlen sulle, poisil tuleb veel palju üleelada."

Eksamid

Ryerson Polytechnical Instituteti Kanadas lõpetas sissearnitektina Tiia Katrin Remmelkoor, sünd. 1949 Södertäljes.

Toronto ülikooli lõpetas toksikoloogia alal BSc kraadiga Ingrid Sepp.

Toronto ülikooli lõpetas BA kraadiga Maiva Kauber.

Ryerson Polltechnical Instituteti lõpetas BAA kraadiga kodumajanduse alal Eva Kersti Holmberg, n-na Merlorg.

Sport

Eesti võrkpallureid mitme riigi värvides

Võiks ütelda, et kus iganes asub eestlasi suuremal määral, seal mängib mõni meie võrkpallur kas selle riigi rahvuskoondises või vähemalt kõrgelma liiga parimas klubis. N. Liidu esindusmeeskonnas on viimasel aastal mänginud Hillar Loor, Rootsi omas Jüri Loosme, Inglismaal Toomas Ojasoo ja lääne-saksa meistermeeskonnas TSV 1860 Kalle Laar. Viimane tegi hiljuti läbi raske angiinahaiguse, kuid on nüüd tagasi palliväljakul. Kõige silmapaistvamalt on eesti võrkpallurid end maksma pannud Austraalia rahvuskoondistes, eriti naiskonnas.

Jaan Laaniste edu

Toronto ülikooli poolt kinnitati Scarborough College'i kehalise kasvatuse ja spordiosakonna abidirektori kohale Jaan Laaniste. Elukutseit ta on pedagoog, spordiringkondades aga tuntud mitmekülgse kergejõustiklase ja korvpallurina. Viimasena ta nimetati neli aastat järjest osariigi ülikoolide parimaks, 1971 ja 1972 ta valiti Kanada ülikoolide esindusmeeskonda ja kutsuti ühinema Kanada rahvusmeeskonnaga.

Kohalik elu

JÖNKÖPING

EV aastapäev

EV aastapäeva tähistamine toimub laupäeval, 29. veebr. kl. 15 Kristiina koguduse majas. Palvus õp. Laanteelt, aktusekõne Rein Asult. Pärast aktust koosviibimine kohvilauas. Tere tulemast!

GÖTEBORG

Rahvariiete valmistamine

Huvi rahvarõiva valmistamise vastu on olnud suur. Osavõtjaid on registreerunud enam kui üheks grupiks vajalik. Kui leidub veel huvilisi, on eeldusi tegevust alata kahes grupis. Kursus algab 2. märtsil kl. 19 Kari Gustavsg. 2, KFUM hoones, Järntorgeti poolne sissekäik. Kursus toimub kuupäevadel 2/3, 23/3/ 30/3/ 20/4/ 27/4 ja 18/5. Osavõtumaksu ei ole, küll aga peab iga osavõtja maksma kästraamatu ja materjali eest.

Kursuse administratiivseks juhiks on Susanna Tomson, lektoriteks Elmire Kägi ja Elvi Aidla. Registreeruda tel. 26 29 77 ja 23 56 65.

STOCKHOLM

Gaideripäevad

Eesti Gaiderite Kogu Rootsi koondise liikmed kogunevad Gaideri-Päevadele Stockholmi 3. ja 4. aprillil. Esimesel tööpäeval toimub Virge Hinti juhatusel ettekanne "Kas on ühismalev täitnud mele lootusi", teine päev on varutud Gaiderite Kogu peakoosoleku pidamiseks ja jooksva tegevusega seotud probleemide arutamiseks. Juhatus loodab liikmeskonna rohkearvulist osavõttu.

Uudiskirjandus

PANSLAVISM ja KOMMUNISM

Pedagoog Saime Pruuden on Inglismaal välja andnud 60 leheküljelise teose "Panslavism and Russian Communism", mille kirjastajaks on Foreign Affairs Publishing Co. LTd. Raamatus juhib autor tähelepanu Nikolai J. Danilevsky (surnud 1885) teosele "Venemaa ja Euroopa", mille kolmas, tähelepanu äratanud trükk ilmus a. 1888. Selles raamatus leidis autor, et kõik slaavi rahvad (peale poolakate, keda D. ei sallinud), peaksid ühinema suurvene rahva tiiva alla ja moodustama maailmavõimu, mis oleks vastukaaluks Euroopale ja ilkvideerks euroopaliku kultuuri mõjud idas.

Saime Pruuden näitab, kuidas vene kommunistidest on tegelikult saanud panslavismi poolt üles seatud sihtide täideviija. N. Liit koos oma satelliitidega moodustab praegu taolise võimu, mis oma mentaliteedilt on igati vastuolus europaliku mentaliteediga. Raamatus on toodud hulka fakte nõukogude okupatsioonidest Eestis ja N. Liidu survest satelliitidele. See täidab suurt ülesannet, tutvustades inglise lugejat faktidega, mis kipuvad tänapäeval läänes kahjuks meelest ununema.

AJAKIRI "AJA KIRI" ILMUS KANADAS

AJA KIRI nr. 1 — 1976. Et vajadust ühiskonnakriitilise vaidlusforumi järele on kogu aeg tuntud — — Rootsis, Kanadas, Ühendriikides ja mujalgi, siis sellest lähtudes stardib uus ajakiri AJA KIRI. Toimetus mainib, et ajakirja sihiks on töetruult peegeldada eestluse olukorda ja päevaprobleeme nii kodumaal kui ka võõrsil. Neid soovib ta arutada võimalikult igakülgselt ja põhjalikult. Ajakiri tahab olla sõltumatu ja vaba vaidlusfoorum kõigile "soo, rassi ja maailmavaate" peale vaatamata. Kuigi ajakiri on mõeldud kõigile, pöördub see nimeliselt organiseeritud ja organiseerimata eesti noorte poole kaasa arvatud ülõpilaskonnad. Et oma ilmumist jätkata, vajab ajakiri kindlustajaid, ükskõik mis keeles ja tellijaid.

Esimeses numbris on kokkuvõte W. Ranna loengust "Mis on natsionalism", T. Parmingu loengust "Välis-eestluse kriis 1975—1990", V. Salo "Esindusluule", J. Roos "Rootsi ja Kanada", tähelepanekuid kahest eesti ühiskonnast, arvamusi 9. Metsaülikooli kohta, E. Järvesoo "Tööstustoodangut Eestis", väljavõte Taavo Virkhausi ettekandest "Säde süttis", K. Naelapea luuletus "Demokraatlik diktatuur", teateid MÜ '75 ja KLENK 275 tegevusest, White Joe veste "Sigade transport" ja toimetuse kursiive "Nuusutamine keelatud!" Lehekülgede hõlmade vahel neli lehekülge fotosid "Nädi — mü 275". Illustratsioone Peeter Sepalt.

Uue ajakirja esimese numbri on toimetanud Vello Salo, Tiit Telmet, Arvo Naelapea, Vello Soots ja Henno Sillaste.

Siit ja Sealt

Jüri Paul Jürgenthal, noor näitleja, kes esinenud on rootsi televisioonis ja hiljuti astus Uppsala linnateatri teenistusse, nimetati nüüd samas teatris produtsendi-assistendiks. Jüri Paul Jürgenthal on Signe Pinna-Jürgenthali poeg ja kannab nagu emagi edasi perekonna teatritraditsioonl. Eesti poolel on ta juba jõudnud olla ka näitejuhiks Pinna Stuudios.

Eduard Simson, eesti psühholoogiadoktor San franciscos, oli kutsutud CBC televisiooni poolt asjatundjana programmi, mis käsitles Robert Kennedy mõrvamist. Simson on nimelt mõrvarit Sirhan-Sirhanit psühholoogiliselt uurinud 40 tunni kestel. dr. simson oli veendunud, et Sirhani taga seisis veel teisi isikuid, kes juutide-araablaste konflikti taustal araabia nooruki ära kasutasid.

Jaan Kilgas tähistas Chicagos oma 70-aastast sünnipäeva. Kodumaal oli ta äriteenijaks Võrus.

Hilda Rätsep, eesti kunstnik USA-s kutsuti esinema New Yorgi osariigi ülikooli. Näitusel, mis kestab veebruarikuu lõpuni, on esitatud 15 akvarelli, teostatud kunstniku erilaadilises tehnikas, mida ülikooli kunstiosakond tahab ülõpilastele tutvustada. Hilda Rätsep debüteeris Tallinnas 1935. Kuulub 1925 peale USA kutseliste kunstnike organisatsiooni Art Allianci. Kodumaal oli Kaigorodovi õpilane, hiljem õppis USA-s New Yorgi National Academy of Arts juures.

LENNUVÄE POISID!

MOBILISATSIOONI KÄSK — BALTIMORE'SSE!

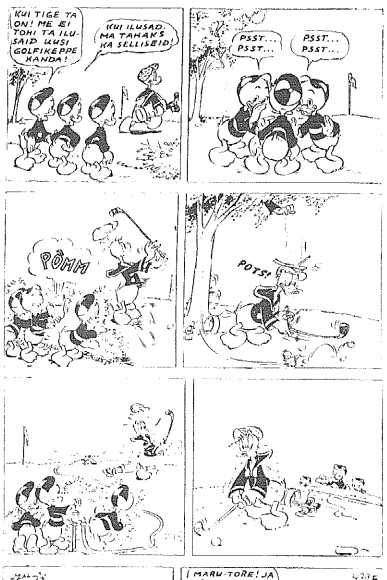
Kutsutakse lippude alla kõiki eesti soost mehi, kes on sündinud aastal 1927. Vabatahtlikult võivad tulla ka need, kes sündinud a. 1928, 1929 või 1930. Eesmärk: marssida koos Baltimores laupäeval, 10. juulil 1976 ja pärast seda osa võtta ka omavahelisest perekonna-piknikust. Registreerida "rügemendi adjudandile": A. Tinits, 28 Falmouth Avenue, Scarborough, Ont. MIK — 4M6, Canada.

Vaba eestlaskonna informatsioonileht

EESTI PÄEVALEHT

Ilmub kolmapäeviti ja laupäeviti

Piilupart Kalle

Fantoom

Televisiooniprogramm

TV Lördag

21 FEBRUARI

TELEVISION 1

9.00 Por favor 3.
Suomenkieliset ohjelmat:
Finskspråkiga program:
9.30 Tapahtumia. Aktuellt magasin för finskspråkiga.
10.00—11.00 Itse asiassa kuultuna — Matti Virkkunen.
Hörd i saken. Direktör Matti Virkkunen, mycket inflytelserik i Finlands politiska och ekonomiska liv, bankman och tidigare presidentkandidat för samlingspartiet i närbild. Textat.
14.35 Por favor 3.
15.05 Aktuellt i veckan. Textat.
15.30 Tipsextra. Programledare: Leif Larsson. Kommentator: Arne Hegerfors. Göteborg.
17.35 Helgmålsbön. Från Hossmo kyrka i Småland. Växjö.
18.00 TV-nytt och väder.
18.05 Meddelanden.
18.10 Den australiska arken. Om fåglarnas och örnarnas sista fästen i Australien.
19.00 Från A till O — en resa orden runt med Birgitta Andersson och Bert-Åke Varg.
19.30 Kråkguldet. Ungdomsthriller av Olle Mattsson och Leif Krantz.
Längt inne i Bergsjagen i den öde Horngruvan händer underligheter. Där gömde Skarp-Erik sitt guld för länge sen, berättas det i byn. Och alltihop tycks börja den dan då Staffan, yngste grabben i gänget, i ett avsides gruvhål råkar hitta en bit — guld!
Repris från 29.11.69.
Sänds även textat 22.2 kl 17.
20.00 Kung Parnevik förvarar. Med en hastighet av ca 30 gubbar i timmen avverkas i såväl kopior som orginal bl a Kungen, Olof Palme, Sven-Bertil Taube och Beppe Wolgers. Vem är personen hakom masken? Hur går förvandlingen till? Vad säger hans offer?
21.00 Aktuellt och väder.
21.30 TV-nytt.
21.35 Kojak. Med Telly Savalas som kriminalkommissarie Theo Kojak vid New Yorkpolisen.
22.25—23.05 Efter min näbb. Björn Json Lindh tänder trolskt på sin flöjt. Oscar Hedlund lyssnar förnöjt. Malmö.

TELEVISION 2

13.00 Kvällsöppet.
14.00 Stjärnorna blicka ned. Del 6. Slagfält. Repris.
15.00 Från en barndomsvärld. Den här barndomsvärlden ligger i Jordbro utanför Stockholm i ett av de bostadsområden som snabbt uppförde s i bostadsbristens sextital. Repris.
16.00 Invandrardags. Zdravo Jugoslaveni.
16.30—17.00 Carolus — Ruke ("Förtrollade händer"). Vardagskomedi och en jugoslavisk familj i en storstad.
17.25 TV-nytt och väder.
17.30 Sesam. Godbitar ur det amerikanska barnprogrammet "Sesame Street".
18.00 Lördags. Människor flyttar till stan. Men visste ni att rävar, koltrastar och grävlingar också gör det? Lördags har tagit reda på varför.
18.30 Cirkusfestival i Monte Carlo. För två år sedan startade prins Rainer av Monaco en årligen återkommande veckolång cirkusgala. Artister från hela världen söker sig till Monte Carlo för denna veckas intensiva cirkuslivi, i hopp om att vinna första pris, "Gyllene Clownen". Inspelningen till kvällens program är från det första året, då priset erövrades av den legendariske clownen Charlie Rivel.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Farlig som syuden. SV. Amerikansk komedi från 1942.
21.15 Monbazillac. SV. Vinskörd på gården Pécany nära Bergerac i södra Frankrike.
21.30 Gary Engmans program. Gary Engman presenterar svenska folkets dikter och diktare. Malmö.
22.20 TV-nytt och väder.
22.25—22.55 Lördagsfarsen: Hem till kåken. Engelsk komediserie i fängelsemiljö.
I rollerna: Ronnie Barker, Richard Beckinsale, Brian Wilde, Fulton Mackay.

TV Söndag

22 FEBRUARI

TELEVISION 1

8.30—9.00 Por favor 3.
Suomenkieliset ohjelmat:
Finskspråkiga program:
10.15 Uutisvilkko. Nyhetsveckan.
10.45—11.15 Kulttuuriraportti. Raportti Christer Kihlmannin romaanista "Kallis prinssi" ja Henrik Tikkasen romaanista "Brändövägen 8, Brändö, tel. 35".
Kulturrapport. Rapport om Christer Kihlmanns roman "Dyre prins" och Henrik Tikkanens roman "Brändövägen 8, Brändö, tel. 35. Textat.
14.45 Skogsflickan. Balett i tre akter. Koreografi: Ivo Cramér. Repris.
15.30 Fler kvinnor i politiken. Om nomineringarna inom Centerpartiet inför valet i höst. Reportage från Sundsvalls kommun och Västmanlands län. Repris.
16.00 Kontakt med tecken. Del 2. Textat.
16.20 De stora uppfinningarna: Att uppfinna i dag.
16.50—16.55 Gott om tid — mycket att göra. Textat. Elsa Hultqvist från Njurunda är med i en pensionärsånggrupp, som träffas och trivs en gång i veckan i PRO-lokalen.
17.00 Kråkguldet. Textat. Ungdomsthriller av Olle Mattsson och Leif Krantz. 1. Farligt område.
Medv. Gun Arvidson, Åke Grönberg, Tommy Johnsson, Arne Källerud, Tore Lindwall, Helena Reuterblad, Al Samfors, Carin Ygberg samt Stefan Feierbach, Staffan Hallerstam, Maria Lindberg. Repris.
17.30 Doktor i farten — engelsk komediserie om de två levnadsglada läkarna Duncan och Richard som nu är tillbaka hos professor Loftus på St. Swithins sjukhus.
I rollerna: Robert Nedwell, Geoffrey Davies, Ernest Clark.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt och väder.
18.05 Hög spel i Cocody. Fransk-italiensk långfilm från 1965. En vild äventyrshistoria med skattjakt i luften, vattnet och på marken, bland vilda djur och andra farligheter och med en flicka och en förälskad fransk diplomat i centrum.
Regi: Christian-Jaque.
19.30 OS — Inssbruck — ett sammandrag från de vinterolympiska spelen.
20.30 Konstverk berättar: Chagall. Kort inblick i Marc Chagalls värld, förmedlad av Lennart Engström.
20.45 Konsten att fånga en brud. Det kanske är så att man bäst fångar kvinnor, när man tror att man kan fånga dem. Men det kanske också är så att kvinner lättast fångar män genom att visa sig ointresserade. I denna lekfulla franska novellfilm får detta problem en överraskande upplösning.
Röster: Albert — Hans Klinga, Nina — Doreen Denning.
21.00 Aktuellt och väder.
21.30 TV-nytt.
21.35—22.20 'visionen. En musical om framtiden av Leif Lundberg. Tibros Missionskyrkas körer och ork. Solister Dan Eclund, Bengt Johansson, Margareta Lundberg, Inger Paulsson. Dir. Leif Lundberg. Introduktion: Pastor Wärne Eriksson. Göteborg.

TELEVISION 2

10.00 Privet I.
10.20 Bitte 2.
10.30—11.00 Förskoleprogram: Om — mej och mina vänner.
14.00 Raskens. Del 3. Textad repris.
15.00—16.30 Småländingar. SV. Svenskt filmlustspel från 1935. I Värnamo bor familjen Söderlund där unge Gustav uppfunnit en ny sorts utombordsmotorer som man hoppas tjäna pengar på, men det brådskar för gamle Söderlund håller på att göra konkurs. Regi: Gösta Rodin.
Gustav-Adolf Söderlund — Sigurd Wallén, Gustav Söderlund — Sture Lagerwall, August Söderlund — Bror Olsson, Anna Söderlund — Emmy Albiin, Direktör Blomgren — Erie Abrahamsson, Inga Blomgren — Sickan Carlsson.
Tidigare sänt 1/9 1970.
17.25 TV-nytt och väder.
17.30 Utomhuslekar. Norsk tecknad film om när Tom och Karin lekte cirkus.
17.35 Upp med händerna fort och kvickt! Textat. Ett träningsprogram av Einar och Gunnel Linde. 6. Om hoppa lagom och skidåkare inomhus.
18.00 Tamousi och Markousi. Kanadensisk film om två barn i ett eskimåsamhälle vid Hudson Bay.
18.30 Tidsbild. Repris.
19.00 Ute — fritidsmagasin från Luleå. Fram för ski-stoppers och antigliddkläder, bort med minskidor och trånga, kalla jeans. UTE redovisar medicinska försök som omvärderar utförsåkningen. Den kräver och ger mer kondition än man trott. Och bästa konditionsträningen är längdåkning.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Familjeteater: Tjuven. SV. En stillbildsberättelse i två delar efter en bok av Gunilla Bergström. Del 1. Vem är det som stjäl?
I rollerna: Jenny — Anna Lindholm, "Luvan" — Maria Lindgren, Lena — Monica Landin, "Tjuv-Jonsson" — Bernt Ström, Berättare — Gunilla Thunberg. Luleå.
20.30 Sportspegeln.
21.00 Kärlekskonst. I Indien har samlaget betraktats som en central och väsentlig del av livet och av religionen. Det har haft stor betydelse som inspirationskälla för skulptörer, målare och författare. I Västerlandet har inställningen varit en annan, konsten och religionen har genom århundraden gjort en klasstaskillnad mellan kroppslig och andlig kärlek. Det här engelska programmet granskar de olika attityderna i Österland och Västerland.
21.50 TV-nytt och väder.
21.55 Finsk teater: Uppväckt från de döda efter en roman av Maiju Lassila.
Pjäsen skildrar på ett komiskt och ibland cyniskt sätt den samhälleliga maktstrukturen och dess benägenhet att mäta människovärde i pengar. Regi: Jukka Sillil. Medv. Erkki Pajala, Hannu Kahakorpi, Eira Soriola, Georg Backlund, Paavo Pentikäinen, Vesa Mäkelä, Mauri Kuosmanen, Martti Kainulainen, Oiva Lohtander, Kapo Manto.
23.30—23.40 Innan vardan. Några tankar förmedlade av Peter-Paul Heinemann, läkare i Örebro.

TV Måndag

23 FEBRUARI

TELEVISION 1

9.00—9.10 Switch on 22.
9.45—10.05 Ordförrådet 2.
14.15—14.30 De stora uppfinningarna: Klockan.
15.00—15.55 På startpallen. Femtonårige Honza är en mycket duktig fjärilsimmare som ägnarhelasin fritid åt simträning. Tjeckisk film.
16.30—17.00 Halvfem: Lillköping. Den trasiga bron.
Olli och Eini i snöhyddan. På svenska och finska.
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt, väder.
18.05 Yogis gäng. 6. Herr Ilsken.
18.30 Sveriges magasin. Göteborg.
19.30 På flykt undan mina landsmän. I april 1939 anländer den då förhållandevis okände författaren Bertolt Brecht till Sverige. Han kom att bosätta sig i en villa på Lidingön. Detta program försöker belysa Brechts vistelse i Sverige. Den blev upptakten till hans rika, mogna författarskap.
TV-bearbetning och regi: Hans Dahlin. Manus: Carl-Henning Wijkmark.
20.45 Sumo. Sista avsnittet i den japanska kortfilmsserien berättar om en brottningskonst som skiljer sig avsevärt från den som förekommer i västvärlden.
21.00 Aktuellt och väder.
21.30 TV-nytt.
21.35—22.25 Bilder från arabvärlden. 2. Ur segerns rulner. Inte alla arabstater har fått så stora oljeinkomster att man riktigt vet vad man ska göra av pengarna. Egypten är fortfarande ett fattigt land, men av tradition ändå arabvärldens politiska centrum. Anthony Thomas försöker tränga bakom turistbroschyrernas och nyhetsfilmernas bild av pyramidernas och upprustningens land.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt och väder.
17.30 Barbapapa.
17.35 Pellepennan och Suddagumman i Alladeland. 1. De träffar barn som leker.
18.00—18.40 En skola för alla. Om att lyckas eller misslyckas i skolan.
18.50 Bitte 2. 16. Alle Plätze sind besetzt.
19.00—19.20 Privet I. Program 4.
19.20 Regionala nyheter. Sydnytt, Västnytt, Mittnytt, Nordnytt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Från en barndomsvärld. Det andra av de tre programmen om barnen i Jordbro, om deras utveckling från ettagluttare till mellanstadieelever.
21.00 Datorer — på våra villkor. 1. Automatiserad makt.
21.30—23.25 Den blodiga tiden. SV. Svensk dokumentärfilm från 1960 om Adolf Hitlers liv och död. Filmen innehåller material från arkiv i Öst- och Västberlin, i första hand Goebbels forna arkiv, Polen, Frankrike, England, Amerika och Sovjetunionen m fl. Manus och regi: Erwin Leiser.

TV Tisdag

24 FEBRUARI

TELEVISION 1

Skol-TV:
9.00 De båda världskrigens tid. 2. Mellankrigstiden — 30-tal.
Förskoleprogram:
9.20—9.35 Om — hej, välkommen till mej.
Skol-TV:
10.00 Switch on 21.
10.10—10.20 Polska bilder.
11.00—11.30 Por favor 3.
Skol-TV:
12.20—12.35 Föda, kläder, bostäder. 3. Klädmod och motmod.
12.45—13.05 Hepatit. Hepatit — en leversjukdom.
13.10 Skeppet. 3. Resan till idolernas land.
Förskoleprogram:
14.20—14.45 Om — hej, välkommen till mej.
15.00—16.25 Askungen och de tre nötterna. Tjeckisk film.
16.30—17.00 Halvfem: Tisdagskul med teckenspråk. Vatten — Manne.
I drömmarna kan du få se . . .
17.55 Meddelanden.
18.00 TV-nytt och väder.
18.05 Ventilen — insändarprogram för barn. Om rättvisor och orättvisor.
18.30 Sveriges magasin.
19.30 Naturen behöver inte oss. "Naturen behöver inte oss" är en dikt i film, ord och ljud om att vara närvarande i Naturen, den okränkbara Natur som är motsatsen till alla våra "miljöer". Film av Rolf Wohlin. Repris.
20.00 Mannen med symbolspråket. Charles Bliss är världsmedborgare. Han är 78 år, och arbetar med oförminskad och obeskrivlig entusiasm på att sprida och utveckla ett språk som alla ska kunna använda.
20.50 Konstverk berättar. Tjurfäktning — ett motiv i Goyas konst.
21.00 Aktuellt och väder.
21.30 TV-nytt.
21.35—22.50 Månstenen. Den berömda diamanten Månstenen, som har ärvts av Rachel Verinder, har försvunnit.

TELEVISION 2

17.25 TV-nytt och väder.
17.30 Barbapapa.
17.35 Pellepennan och Suddagumman i Alladeland. 2. De träffar barn som äter.
18.00—18.15 Gott om tid — mycket att göra. Textat. Ernfrid Lind f d skepparе m m från Vaxholm sysslar nu för tiden mycket med metallhantverk.
18.30 Kvällsöppet för barn.
19.00—19.20 Kontakt med tecken. Textat.
19.20 Regionala nyheter. Sydnytt, Västnytt, Mittnytt, Nordnytt.
19.30 Rapport med väder.
20.00 Stjärnorna blicka med — engelsk följetong. 7. Hjältarna.
20.55 Anslagstavlan.
21.00 Jösses systrar — tålamodet tryter! SV. Ett reportage om sjuksköterskor, en tyst och lojal yrkeskår som höjer röster. Vad är det de bråkar om? Göteborg.
Sänds även 28/2 kl. 14.
21.30 Kvällsöppet — Åke Wilhelmsson.
22.15—22.20 TV-nytt och väder.